

**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2026:1**

Kunskapslyft om Svenska kyrkans evangelisk-lutherska tradition

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2026:3 med förslag på att kyrkostyrelsen tar fram studiematerial om Svenska kyrkans evangelisk-lutherska tradition som är lättillgängligt för Svenska kyrkans församlingar.

Utskottet betonar vikten av att reflektera utifrån vår evangelisk-lutherska identitet, exempelvis när det gäller bibelsyn och människosyn, i en tid då varje människas lika värde ifrågasätts i det offentliga samtalet. Utskottet anser däremot att det material som redan finns och det material som är under framtagande är anledning att inte ge kyrkostyrelsen ett uppdrag att initiera framtagande av nytt material och därför föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:3.

Motionens förslag

Motion 2026:3 av Fredrik Stiernstedt m.fl., Kunskapslyft om Svenska kyrkans evangelisk-lutherska tradition

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera framtagandet av ett lättillgängligt studiematerial för församlingarna om Svenska kyrkans evangelisk-lutherska tradition.

Bakgrund

500 år av reformation

Studiematerial om grunderna i kristen tro, tolkad genom evangelisk-lutherska glasögon, har tillgängliggjorts inom Svenska kyrkan ända sedan reformationen, från början genom Luthers lilla katekes. Det har varit en del i den lutherska bildningstanken, att ge kristendomsutbildning till alla människor.

På reformationsdagen för tio år sedan uppmärksammades reformationen av påven och ledningen för Lutherska världsförbundet vid en högtidlig vesper i Lunds domkyrka. Detta blev upptakten till reformationsåret 2017 då Svenska kyrkan under hela det året

uppmärksammade att det var 500 år sedan att reformationen inleddes när Martin Luther spikade upp sina tester på porten till slottskyrkan i Wittenberg.

I samband med detta tog kyrkostyrelsen fram fördjupningsmaterial på Svenska kyrkans webbplats om Martin Luther och reformationen, den kritik och den teologi som sedan ledde till en splittring i den Romersk-katolska kyrkan och till att protestantiska kyrkor, bland andra evangelisk-lutherska kyrkor, bildades. Även annat pedagogiskt material togs fram, bland annat *Kortlek för bordssamtal* och studiematerialet *Lutherska bordssamtal i modern tappning*.

Programmet lärande och undervisning

Från år 2021 och framåt publicerades material om kristen tro på Svenska kyrkans webb. Detta arbete var en del av programmet lärande och undervisning. De texter och filmer som publicerades kan karakteriseras som en katekes i digital form, där bland annat texter om Svenska kyrkan som evangelisk-luthersk kyrka och Svenska kyrkans grundläggande dokument finns med.

Inom ramen för samma program bildades även en resursbank för lärande och undervisning. Där delas kvalitativt pedagogiska upplägg för att öka och fördjupa kunskapen om kristen tro och tradition. Uppläggen delas av församlingar, stift och den nationella nivån och riktar sig till olika målgrupper och tar i regel ett helhetsgrepp om kristen tro. I uppläggen hänvisas ofta till det digitala material som togs fram inom programmet.

Inom kort kommer även en digital grundutbildning om kristen tro på Svenska kyrkans webbplats. Utbildning utgår ifrån Luthers lilla katekes och utvecklar dess koncept för nutid och digitala kanaler.

Annat relevant material

Studie- och undervisningsmaterial om kristen tro – inom Svenska kyrkans tro och lära – som tas fram av olika aktörer innehåller i regel implicit eller explicit material om vad det är att vara en evangelisk-luthersk kyrka. Det finns också studiematerial som tagits fram om Luther och reformationen.

Ett exempel på det senare är Studieförbundet Sensus material *Martin Luther – munken som förändrade världen*. Detta är ett skolmaterial kring filmen *Luther*. Biskop Karin Johannesson är författare till boken *Reformationen i fem rum* som väver samman Martin Luthers livsresa och vår samtid. Den belyser begrepp som nåd och tro och diskuterar förståelsen av Bibeln och kyrkan.

Ett antal böcker har skrivits som introduktion till kristen tro – för att användas i församlingens undervisning eller för att läsas på egen hand. Ett par exempel är Jonas Lindbergs *Sju steg i kristen tro* och Gunilla Lindéns *InTro: Introduktion till kristen tro*, Niclas Blåders *En fast punkt i livet* och biskop Mikael Mogrens *100 frågor om Gud och 200 svar*.

Ideellt forum i Svenska kyrkan har gett kurser med fokus på idealitet och som bland annat behandlar centrala lutherska koncept som synen på ämbete och församling. Ett exempel på en aktuell kurs är *Spår av idealitet – en modell för att fördjupa delaktighet och engagemang i församlingslivet*.

Skrifter eller studiematerial som enbart fokuserar på specifika frågor inom evangelisk-luthersk tradition så som det allmänna prästadömet, kallelse, ämbets- eller församlingssyn verkar inte finnas, utan sådana frågor kan finnas invävd i material som tar ett bredare grepp om tro och lära inom Svenska kyrkan.

År 2015 behandlade tillsyns- och uppdragsutskottet motion 2015:108 av Daniel Tisell (TU 2015:16) där motionären föreslog att kyrkostyrelsen skulle ta fram material som underlättar läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskriterier samt att kyrkostyrelsen skulle ta fram en innehållsbestämning av vad det innebär att vara ett trossamfund med evangelisk-luthersk trosbekännelse. Utskottets uppfattning var då att det redan fanns material som underlättade läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskriterier och delade läronämndens bedömning i yttrandet Ln 2015:8y att det finns en tillräckligt tydlig innehållsbestämning i kyrkoordningen angående Svenska kyrkan som ett trossamfund med evangelisk-luthersk bekännelse. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:3.

Utskottet är överens med motionärerna om att det är viktigt att det finns lättillgängligt material om vad det är att vara en evangelisk-luthersk kyrka bland andra kyrkor i Sverige. Utskottet betonar vikten av att reflektera utifrån vår evangelisk-lutherska identitet, exempelvis när det gäller bibelsyn och människosyn, i en tid då varje människas lika värde ifrågasätts i det offentliga samtalet. Utskottet anser däremot att det material som redan finns och det material som är under framtagande är anledning att inte ge kyrkostyrelsen ett uppdrag att initiera framtagande av nytt material. Utskottet anser inte att problemet är att det behövs mer material utan snarare att kännedomen om det material som finns inte är tillräckligt stor. Utskottet vill uppmärksamma kyrkostyrelsen på detta med önskan om att den tar hänsyn till detta i det arbete som pågår.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motionen.

Uppsala den 30 september 2026

På kyrkolivsutskottets vägnar

Birgitta Axelsson Edström, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Birgitta Axelsson Edström, ordförande, Anna Lundberg, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson, Jan-Olof Rosenberg, Sofia Rosenquist, Johan Linnman, Nina Wahlin, Erica Gidlöf, Göran Forsén, Lukas Romson, Linda Sjöö, Jonas Larsson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Marika Danielsson, Ulla Staaf, Judith Hartwig, Linda Johansson, Mats Tängemark, Linnea Tibell, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Fredrik Nilsson-Andersson, Elisabeth Rydström, Kristina Srbu Kjellgren, Monica Johansson, Lotta Eliasson, Arnold Boström och Elisabet Dahlberg.

Biskoparna Åsa Nyström och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Vi reserverar oss till förmån för vårt bifallsyrkande.

Anna Lundberg, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson och Jan-Olof Rosenberg

**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2026:2**

Rekrytering och utbildning av kyrkomusiker

Sammanfattning

Betänkandet behandlar åtta motioner med förslag om åtgärder för att säkra kyrkomusikeryrkets framtid. I betänkandet har motionernas förslag delats upp i tre områden.

I det första området ”Utmaningar i rekrytering till kyrkomusikeryrket” behandlas motionerna 2026:40, punkt 1, och 2026:69. Utskottet är överens med motionärerna om att den nationella nivån bör ha en dialog med relevanta myndigheter angående kyrkomusiker som bristyrke. Utskottet menar dock att det redan finns en dialog i denna riktning och föreslår avslag på motion 2026:40, punkt 1 och motion 2026:69, punkterna 1 och 2. Däremot anser utskottet att frågans angelägenhet för alla nivåer är så stor att kyrkostyrelsen kontinuerligt behöver rapportera om vilka åtgärder som tas på området. Utskottet föreslår därför bifall till motion 2026:69, punkt 3.

Det andra området har rubriken ”Fri kyrkomusikundervisning i församlingsmiljö” och behandlar motionerna 2026:8, 2026:71 och 2026:45. Utskottet ser positivt på att kyrkomusiker ger musikundervisning för barn och unga inom ramen för sin tjänst och ser att stiftet och den lokala nivån har ett stort ansvar i att möjliggöra detta. Utskottet anser att den nationella nivån kan ta ett ansvar och har en möjlighet att stödja detta arbete genom strategier och stödmaterial. Utskottet anser vidare att de satsningar som Kyrkosångsförbundet i Svenska kyrkan gör tillsammans med Sensus för att främja barn- och ungdomskörsången är viktiga, men att förutsägbarheten i finansieringen av satsningarna är låg och ser risken att arbetet inte blir långsiktigt. Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2026:8 och bifaller motionerna 2026:45 och 2026:71.

Under rubriken ”Kyrkomusikerutbildningen” samlas motionerna 2026:40, punkt 2, 2026:70, 2026:72 och 2026:84. Utskottets uppfattning av hanteringen av validering och tillgodoräknande av utbildning är att detta är komplext. Utskottet anser att tiden det i många fall tar är för lång och anser att kyrkostyrelsen kan behöva stärka resurserna till detta arbete. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motion 2026:40, punkt 2 och bifalla motion 2026:70. Utskottet noterar med glädje kyrkostyrelsens arbete för att verka för att få en större geografisk spridning på de folkhögskolor som ger kantorsutbildning och anser att arbetet behöver fortsätta och stärkas. Utskottet föreslår därför bifall till motion 2026:72. Utskottet är också överens med motionärerna till 2026:84 om att det finns en otydlighet i hur kyrkomötets beslut 2023 att utreda möjligheten att i högre grad än idag finansiera kantorsutbildningen med nationella medel har fallit ut. Därför föreslår utskottet kyrkomötet att bifalla motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Innehåll

Sammanfattning	1
Innehåll	2
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Motionernas förslag	3
Motion 2026:8 av Hans-Göran Håkansson, Undervisningstid för organister på lokal nivå.....	3
Motion 2026:40 av Karin Långström och Leif Aruhn-Solén, Insatser för rekrytering av kyrkomusiker.....	3
Motion 2026:45 av Leif Aruhn-Solén, Nationellt ansvar för barn- och ungdomskörverksamhetens utveckling	3
Motion 2026:69 av Sven Milltoft m.fl., Utbildnings- och kompetensprofil för kyrkomusiker	3
Motion 2026:70 av Sven Milltoft m.fl., Utbildningsvägar för kyrkomusiker.....	4
Motion 2026:71 av Sven Milltoft m.fl., Orgel- och musikundervisning för barn och unga.....	4
Motion 2026:72 av Sven Milltoft m.fl., Utbildningsplatser för kyrkomusiker	4
Motion 2026:84 av Fredrik Modéus m.fl., Finansiering av kantorsutbildningen	4
Bakgrund	5
Utmaningar i rekrytering till kyrkomusikeryrket.....	5
Fri kyrkomusikundervisning i församlingsmiljö.....	7
Kyrkomusikerutbildningen	9
Utskottets överväganden	11
Utmaningar i rekrytering till kyrkomusikeryrket.....	11
Fri kyrkomusikundervisning i församlingsmiljö.....	11
Kyrkomusikerutbildningen	12
Reservation	13

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

KI 2026:2

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2026:8,
2. avslå motion 2026:40, punkt 1,
3. avslå motion 2026:40, punkt 2,
4. bifalla motion 2026:45,
5. avslå motion 2026:69, punkt 1,
6. avslå motion 2026:69, punkt 2,
7. bifalla motion 2026:69, punkt 3.
8. bifalla motion 2026:70, punkt 1,
9. bifalla motion 2026:70, punkt 2,
10. bifalla motion 2026:70, punkt 3,
11. bifalla motion 2026:71, punkt 1,
12. bifalla motion 2026:71, punkt 2,
13. bifalla motion 2026:72, punkt 1,
14. bifalla motion 2026:72, punkt 2,
15. bifalla motion 2026:84, punkt 1,
16. bifalla motion 2026:84, punkt 2.

Motionernas förslag

Motion 2026:8 av Hans-Göran Håkansson, Undervisningstid för organister på lokal nivå

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa incitament att införa undervisningstid för organister.

Motion 2026:40 av Karin Långström och Leif Aruhn-Solén, Insatser för rekrytering av kyrkomusiker

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda hur relevanta myndigheter inom arbetsmarknadssektorn kan medvetandegöras om att kyrkomusikeryrket är ett bristyrke,
2. utreda möjligheterna till en effektivare hantering av validering av andra musikaliska och kyrkomusikaliska utbildningar.

Motion 2026:45 av Leif Aruhn-Solén, Nationellt ansvar för barn- och ungdomskörverksamhetens utveckling

Kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att utreda hur den nationella samordningen och utvecklingen av barn- och ungdomskörverksamheten i Svenska kyrkan kan ges långsiktiga och förutsägbara ekonomiska förutsättningar.

Motion 2026:69 av Sven Milltoft m.fl., Utbildnings- och kompetensprofil för kyrkomusiker

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. tydligt fastslå bristen på kyrkomusiker som en prioriterad nationell kompetensförsörjningsutmaning,

2. i dialog med berörda statliga myndigheter och utbildningsanordnare verka för att kyrkomusiker behandlas som bristyrke i planeringsunderlag, utbildningspolitiska prioriteringar och omställningsinsatser,
3. återkommande redovisa vilka åtgärder som vidtas nationellt för att stärka rekryteringen av och utbildning för blivande kyrkomusiker.

Motion 2026:70 av Sven Milltoft m.fl., Utbildningsvägar för kyrkomusiker

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. stärka och effektivisera arbetet med validering av utländska kyrkomusikerutbildningar och alternativa musikutbildningar som kan ligga till grund för kompletterande väg till behörighet som kyrkomusiker inom Svenska kyrkan,
2. tillsammans med utbildningsanordnare utveckla kompletterande utbildningsvägar för redan anställda obehöriga musiker och för utländskt utbildade kyrkomusiker,
3. säkerställa att sådana utbildningsvägar håller hög kvalitet och förenar pastoral, liturgisk, musikalisk och pedagogisk kompetens.

Motion 2026:71 av Sven Milltoft m.fl., Orgel- och musikundervisning för barn och unga

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utarbeta nationella strategier och stödmaterial i samverkan med stiftens för hur pastorat och församlingar i större utsträckning ska kunna erbjuda fri orgel- och musikundervisning för barn och unga,
2. i samverkan med stiftens och Kyrkosångsförbundet i Svenska kyrkan främja pilotprojekt där orgelundervisning och annan fri musikundervisning knyts till barn- och ungdomskörer, orgelskolor och lokala kyrkomusikaliska sammanhang.

Motion 2026:72 av Sven Milltoft m.fl., Utbildningsplatser för kyrkomusiker

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. tillsammans med Svenska kyrkans utbildningsinstitut, folkhögskolor, musikhögskolor och andra relevanta aktörer som Kungliga musikaliska akademien och dess projekt Framtid kyrkomusiker verka för fler utbildningsplatser för kyrkomusiker och med större geografisk spridning,
2. utreda och samverka med ovan nämnda aktörer kring hur kompletterande utbildningsformer, som sommarkurser, deltidsupplägg och regionala utbildningsmiljöer, kan stärka rekryteringen utan att utbildningskvaliteten sänks.

Motion 2026:84 av Fredrik Modéus m.fl., Finansiering av kantorsutbildningen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet 2027

1. återrapporera resultatet av utredningen om möjligheten att i högre grad än idag finansiera kantorsutbildningen med nationella medel,
2. återkomma med förslag till ökad nationell finansiering av kantorsutbildningen.

Eftersom bakgrundsinformationen gäller åtta motioner och 16 förslagspunkter som delvis sammanfaller har den delats upp i tre områden med följande rubriker:

- ♦ Utmaningar i rekrytering till kyrkomusikeryrket
- ♦ Fri kyrkomusikundervisning i församlingsmiljö
- ♦ Kyrkomusikerutbildningen.

Varje område avslutas med överblick över tidigare behandling i kyrkomötet för områdets tema.

Utmaningar i rekrytering till kyrkomusikeryrket

I Svenska kyrkans plattform för musik från år 2018 lyfts behovet av ett strategiskt rekryteringsarbete samt att det på många håll finns svårigheter att rekrytera utbildade kyrkomusiker eftersom det råder en påtaglig brist på kyrkomusiker med relevant kompetens. För att komma till rätta med detta nämns i plattformen bland annat att rekryteringsarbetet behöver stärkas.

Kyrkolivsutskottet har i ett tidigare betänkande konstaterat att läget för rekrytering till kyrkomusikerutbildningen är akut och att glappet mellan hur många musiker som finns och behovet av nya kyrkomusiker är väldigt stort (KI 2023:9). Då Svenska kyrkan är en av Sveriges största musikarrangörer påverkar denna brist även musikverksamhet utanför Svenska kyrkan.

Stiften och den nationella nivån har en kontinuerlig dialog kring kompetensförsörjning både mellan förtroendevalda och mellan tjänstepersoner, bland annat genom att Svenska kyrkans utbildningsinstitut bjuder in stiftens till en årlig rekryteringskonferens. I kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2026:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2027–2029 uppmärksammas utmaningarna med rekrytering till profilyrken på s. 13–14. Där står bland annat:

Flera stift arbetar redan aktivt med kompetensförsörjning och rekrytering, men samverkan mellan stiftens inom detta område behöver stärkas ytterligare. På initiativ av stiftens kommer den nationella nivån att bidra till att stärka den gemensamma förmågan att intressera potentiella medarbetare att söka sig till Svenska kyrkans profilyrken. Det är ett långsiktigt arbete [...]. Stiftens har uttryckt en vilja att agera gemensamt och att nationell nivå samordnar kommunikationsarbetet.

Ett exempel på arbete där den nationella nivån är inblandat i rekryterande projekt är *Organister i framkant*. Det är ett samarbetsprojekt som den nationella nivån initierat tillsammans med föreningen för Göteborgs internationella orgelakademi (FGIOA). Målet är att fånga upp intresset för orgeln som instrument och för yrket som organist och kantor för att få fler att välja det som yrke i framtiden.

Information om kyrkostyrelsens åtgärder på rekryteringsområdet går att läsa i olika rapporteringar, exempelvis i de årliga skrivelserna till kyrkomötet om Verksamhet och ekonomi och Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden, tidigare betänkanden från kyrkolivsutskottet samt i generalsekreterarens rapport. Detaljerad information delas också i nätverk, som exempelvis utbildningsinstitutets kontakt- och samarbetsyta med stiftsmusiker, tillika stiftsrekryterare. Någon mer sammanhållen och systematisk rapportering av åtgärder sker inte.

Bristyrken

Arbetsförmedlingen gör nulägesbedömningar av möjligheterna till arbete samt rekryteringssituationen inom olika yrken i sin *yrkesbarometer*. Förutom en nulägesbild ges även en prognos över hur efterfrågan på arbetskraft inom respektive yrke förväntas utvecklas på fem års sikt. I juni 2026 bedömdes exempelvis diakon vara ett bristyrke medan kantorer och organister beskrivs vara i balans, dock med noteringen ”På fem års sikt förväntas efterfrågan på kantorer och organister öka jämfört med idag.” Här bör tilläggas att på många utlysta kyrkomusikertjänster där ingen behörig kyrkomusiker söker anställs i stället en icke behörig musiker.

När myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om vilka utbildningar som ska få statsbidrag byggs besluten på arbetsmarknadsanalyser och arbetsgivares efterfrågan. Kyrkomusikerutbildningen på C-nivå vid Mellansels folkhögskola har under ett antal år beviljats så kallade YH-medel i yrkeshögskolans budgettilldelning.

Kontakter med myndigheter

Den nationella nivån har haft flera kontakter med myndigheter och organisationer angående kyrkomusikerutbildningen under de senaste åren.

I slutet av 2023 lades kyrkomusikerutbildningen vid Marie Cederschiölds högskola ner av ekonomiska skäl. Före nedläggningsbeslutet förde kyrkostyrelsen, tillsammans med högskolan, dialog med utbildningsdepartementet. I samtalen var en grundprincip för Svenska kyrkans nationella nivå att det är staten som bör finansiera yrkesutbildning i landet.

Företrädare för nomineringsgrupperna i kyrkomötet deltog under maj månad i en hearing som arrangerades av Kungliga Musikaliska Akademien (KMA) som lanserat satsningen *Framtid kyrkomusiker* för att adressera den akuta bristen på kvalificerade kyrkomusiker i Sverige. Ett av resultaten av mötet är att KMA och kyrkostyrelsen gemensamt under hösten 2026 kommer att skriva till utbildningsdepartementet och kulturdepartementet för att uppmärksamma att kyrkomusikeryrket är ett bristyrke.

KMA har, inom ramen för satsningen *Framtid kyrkomusiker*, haft kontakt med Myndigheten för yrkeshögskolans generaldirektör för att trycka på att statsbidrag ska ges till kyrkomusikerutbildningen. I samtalet fanns en samstämmighet kring vikten av att få yrket klassat som ett bristyrke.

Tidigare behandling i kyrkomötet

I tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande TU 2017:7 behandlades två motioner om rekrytering: motion 2017:32 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att genom stiftet stimulera rekrytering av kyrkomusiker samt motion 2017:119 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en långsiktig handlingsplan för rekrytering av anställda och ideella medarbetare och att inrätta en nationell centrumbildning för rekryteringssatsningen. Utskottet föreslog att den första motionen skulle anses besvarad med motiveringen att kyrkostyrelsen i anslutning till kyrkohandboksrevisionen såg på sitt kommande arbete med kyrkomusiken i ett bredare perspektiv i syfte att hålla det kyrkomusikaliska arvet levande och ta ansvar för utveckling och nyskapande. Utskottet föreslog även att den andra motionen skulle avslås med motiveringen att det är en uppgift för församlingar och stift att främja församlingarnas rekrytering av anställda och ideella medarbetare. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Vid kyrkomötet 2018 behandlade kyrkolivsutskottet motion 2018:1 om att upprätta en nationell handlingsplan för att underlätta rekryteringen till tjänster i Svenska kyrkan (KI 2018:1). Utskottet föreslog att motionen skulle avslås med motiveringen

att enligt ansvarsfördelningen i kyrkoordningen är församlingarna, stiftet och biskoparna de som primärt ansvarar för rekryteringen och att stiftet inte hade begärt särskilt stöd från den nationella nivån i frågorna. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Vid kyrkomötet 2022 behandlade kyrkolivsutskottet motion 2022:47 som föreslog en informationskampanj för att öka kunskapen om arbetet som kyrkomusiker. I utskottets betänkande (KI 2022:7) noterades att det finns problem med rekrytering till kyrkomusikeryrket men utskottet såg stift och församlingar som de informerande och rekryterande miljöerna snarare än den nationella nivån och föreslog därför att kyrkomötet skulle avslå motion 2022:47. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Fri kyrkomusikundervisning i församlingsmiljö

I kyrkoordningen är kyrkomusikernas uppdrag inte kommenterat annat än att det förutsätts i 17 kap. att kyrkomusiker ska vara delaktiga i olika typer av beslut eller samråd som rör gudstjänstlivet. Däremot ges vägledning kring kyrkomusikernas uppdrag i examensordningen för Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen och i utbildningsplanen för kyrkomusikerutbildningen vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Kyrkomusikers uppgifter regleras sedan i detalj lokalt och individuellt, exempelvis genom församlingsinstruktion, arbetsbeskrivningar och anställningsavtal.

Tidigare föreskrifter gjorde kyrkomusiker skyldiga att avsätta tid för undervisning i orgelspel, men detta ändrades redan 1990 och sedan dess har det varit upp till varje arbetsgivare att avgöra om undervisning ska ingå i en kyrkomusikers tjänst. Enligt den nationella nivåns enkätundersökning till kyrkoherdar 2024 (kyrkbussen), som hade en svarsfrekvens på cirka 65 procent, bedrev 63 procent av de svarande församlingarna/pastoraten orgelundervisning, i regel som enskild undervisning. De vanligaste anledningarna till att *inte* bedriva orgelundervisning var att det inte fanns elevunderlag samt att den inte rymdes i musikernas tjänster. I de enheter som svarade fanns totalt 445 kyrkomusiker som bedrev någon form av undervisning och sammanlagt hade dessa 1 069 elever.

Pedagogiska inslag i kyrkomusikerutbildningen finns i form av orgelmetodik och körmetodik, studier i orgelundervisning och körledning, som en del av kyrkomusikers högskoleutbildning till konstnärlig kandidatexamen i kyrkomusik. Även i kantorsutbildningen finns inslag av pedagogik.

Församlingarnas musikskolor

De allra flesta församlingar som erbjuder musikundervisning erbjuder enskilda lektioner i orgelspel, pianospel eller sång. Det finns även exempel på mer omfattande och strukturerad typ av musikundervisning, en sorts musikskola, exempelvis i Linköpings domkyrkopastorat, Visby domkyrkoförsamling, Västra Frölunda pastorat och Växjö domkyrkoförsamling. Dessa musikskolor är olika men det gemensamma för dem är den inramning de skapat för sin musikundervisning samt barn- och ungdomskörverksamhet. En del kombinerar också musikskolan med undervisning i kristen tro. I flera större pastorat finns nätverk och strukturer för pastoratets musikundervisning även om dessa strukturer inte är lika starka och inramningen inte lika tydlig som i musikskolorna.

Stöd och främjande av barn- och ungdomskörverksamhet

Enligt statistik från Svenska kyrkans webbplats har antalet barn och ungdomar som sjunger i kör i Svenska kyrkan sjunkit under en längre tid. År 2025 sjöng 23 770 barn i barnkör och 4 602 i ungdomskör. År 2010 var antalet 32 278 respektive 7 372. Det innebär tillsammans en minskning med 28 procent under denna tidsperiod, samtidigt som antalet körer minskade med 26 procent. Som jämförelse kan noteras att minskningen av antalet som sjunger i vuxenkörer är mindre, 17 procent, medan minskningen i antalet vuxenkörer varit minimal, 1,5 procent.

Barn- och ungdomskörverksamheten är församlingsverksamhet och därmed är det stiftens uppdrag att främja och ha tillsyn över den enligt 6 kap. 1 § kyrkoordningen. Från den nationella nivån ges inget ekonomiskt stöd till barn- och ungdomskörverksamhet men den får rikskollekter som riktar sig till verksamhet för Kyrkosångsförbundet i Svenska kyrkan (KSF – tidigare Svenska kyrkosångsförbundet). Förbundet får 1,5 rikskollekt år 2026 och enligt förbundet har inkomsten från kollekterna minskat de senaste åren. KSF är en självständig organisation inom Svenska kyrkan och finns till för körsångare, kyrkomusiker, präster och andra som är intresserade av kyrkomusik. Den har som syfte att stärka kyrkomusikens och särskilt körsångens ställning i Svenska kyrkan. KSF driver en landsomfattande satsning på att främja ungdomskörsången i Svenska kyrkan och detta gör man tillsammans med Studieförbundet Sensus och Svenska kyrkan på alla nivåer. Satsningen har namnet *Sveriges kyrkosångförbunds ungdomsarbete riks & region*, förkortat SKUR.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet behandlade år 2023 motion 2023:38 som föreslog att kyrkostyrelsen utredde en ändring i kyrkoordningen som innebär att kyrkomusiker alltid har med musikundervisning i sin tjänst. Kyrkolivsutskottet skrev i sitt övervägande (KI 2023:9) att det är stiftens ansvar att stödja och uppmuntra församlingar att erbjuda musikundervisning och att det är församlingarnas ansvar att detta sker på det sätt som fungerar lokalt. Utskottet yrkade på avslag vilket också blev kyrkomötets beslut.

Till kyrkomötet 2018 föreslogs i motion 2018:87 en reglering i kyrkoordningen så att församlingar av en viss storlek skulle erbjuda fri musikundervisning. I betänkandet (KI 2018:1) bejakade utskottet motionärens intention att genom fri musikundervisning i församlingarna skapa en rekryterande miljö för framtida kyrkomusiker. Utskottet ansåg däremot att en sådan reglering inte kan finnas i kyrkoordningen utan bör regleras lokalt, exempelvis i församlingsinstruktionen eller i kyrkomusikers arbetsbeskrivning. Utskottet lyfte också möjligheten för församlingar att samarbeta i frågan, exempelvis genom att samla kompetensen för orgelundervisning kontraktsvis. Utskottet förutsatte vidare att kyrkostyrelsen och kyrkostyrelsens musikråd fortsätter följa frågan och att församlingar och stift ges det stöd de efterfrågar inom ramen för den nationella nivåns uppdrag. Utskottet föreslog avslag av motionen, vilket också blev kyrkomötets beslut.

År 2009 behandlades två motioner om musikverksamheten i Svenska kyrkan i betänkandet KI 2009:5. I motion 2009:56 ville motionären se musikskolor i pastoraten och i motion 2009:79 föreslog motionären att kyrkostyrelsen skulle tillsätta en arbetsgrupp med fokus på orgelpedagogiska frågor. Utskottet föreslog avslag på båda motionerna. Utskottet menade att musikundervisningen bör beaktas i församlingsinstruktionerna men att det inte var realistiskt att ställa krav på varje pastorat att skapa en Svenska kyrkans musikskola som föreslogs i motionen. Gällande frågan om en arbetsgrupp för orgelpedagogiska frågor konstaterade utskottet att det redan pågick

ett utvecklingsarbete för att stimulera rekrytering av kyrkomusiker och att kyrkostyrelsen uppmuntrade församlingar och stift att intensifiera samarbetet med andra aktörer på samtliga nivåer i Svenska kyrkan. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Kyrkomusikerutbildningen

Idag är huvudvägen in i kyrkomusikeryrket kantorsexamen på folkhögskola eller kandidatexamen på musikhögskola. I andra fall kan äldre svenska examina tillgodoräknas i många fall och utländska kyrkomusikexamina kan valideras av utbildningsinstitutet.

När det gäller enstaka kurser, ofärdig eller en icke-godkänd examen prövar respektive folk- och musikhögskola musikaliska färdigheter och fackkunskaper och beslutar vilka av dessa som kan tillgodoräknas.

För den pastoralteologiska delen i utbildningen har kyrkostyrelsen gett möjligheten att gå en pastoralteologisk komplettering (PAK) främst för dem som har en utländsk examen som inkluderar pastoralteologi men saknar den svenskkyrkliga kontexten. Idag finns idéer men inga konkreta planer på ytterligare kompletteringskurser.

Några stift har sommarkurser för personer som är intresserade av kyrkomusikerutbildning och flera folkhögskolor har förberedande utbildningar inför kantorsutbildningen, men dessa är inte av den arten att de kan räknas in för validering utan ger eleverna den nödvändiga grunden för att kunna påbörja kyrkomusikerutbildning.

Validering

I Svenska kyrkans bestämmelser regleras vilka examina som krävs för att få anställning som kyrkomusiker i Svenska kyrkan (SvKB 2018:1). Personer med musikerexamen som inte är specifikt utpekad i denna valideringsordning (både svenska och utländska examina) kan ansöka om validering, dvs en granskning och bedömning av huruvida deras examen uppfyller Svenska kyrkans reglerade krav. I vissa fall vägs också den sökandes yrkeserfarenhet in i bedömningen. Om valideringsprocessen ger ett negativt utfall finns möjlighet att överklaga beslutet hos Svenska kyrkans dispens- och överprövningskommitté. Det är dock ytterst ovanligt att kommittén gör en annan bedömning än vad den tidigare handläggningen gjort.

Tiden för denna valideringsprocess kan i vissa fall vara lång, vilket har lett till kritik i kyrkliga medier som Kyrkans tidning och Kyrkomusikernas tidning. Som svar på denna kritik har rektorn för Svenska kyrkans utbildningsinstitut (som ansvarar för valideringsprocessen) medgett att såväl resurssättning som administrativa system för hanteringen behöver ses över. Rektorn har även sagt att målet är att handläggningen inte ska ta längre tid än 3–6 månader och att man uppnår den målsättningen för närvarande, men att antalet valideringsärenden har blivit fler än vad kyrkostyrelsen räknade med när Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen infördes 2018. Därför har handläggningstiderna ibland överskridit tiden. Ingen exakt sammanställning har gjorts av handläggningstiderna över tid. Kyrkostyrelsen kommer under hösten 2026 att besluta om det går att omfördela medel till handläggningen av validering och examensbevis eller ej.

Utbildningsplatser

I Sverige finns nio skolor med kyrkomusikalisk fackutbildning som tillsammans med stiftsförlagda utbildningsdelar och pastoralteologisk utbildning leder till Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. Fem folkhögskolor bedriver kyrkomusikerutbildning på C-nivå (kantorsutbildning) Hjo, Oskarshamn, Geijerskolan i Ransäter, Ljungskile

(fr o m hösten 2025) och Mellansel – som hösten 2024 startade utbildning även i Uppsala. Folkhögskolorna erbjuder utbildning både på plats och på distans. De statligt finansierade musikhögskolorna som erbjuder kandidat- och masterutbildning i kyrkomusik (dvs. B- och A-nivå) är Musikhögskolan i Piteå (Luleå tekniska universitet), Kungliga musikhögskolan i Stockholm, Högskolan för scen och musik (Göteborgs universitet) och Musikhögskolan i Malmö (Lunds universitet).

Kyrkostyrelsen för diskussion med ytterligare folkhögskolor om att starta kantorsutbildning och erhålla bidrag från Svenska kyrkan. Bedömningen är att ytterligare två folkhögskolor kan påbörja kantorsutbildning inom 1–3 år. Dialog har även förts med musikhögskolorna i Piteå och Göteborg beträffande möjligheten att få fler att påbörja och slutföra en kyrkomusikerutbildning. I Göteborg utreder man även möjligheten att starta en kyrkomusikerutbildning som påbyggnad av annan tidigare musikutbildning. Dialog förs också med Kungliga musikaliska akademien om möjliga åtgärder för att stödja en långsiktig kompetensförsörjning.

Tidigare startade vägen mot kyrkomusikeryrket ofta med pianoundervisning i kommunal musikskola eller inom ramen för församlingens erbjudande om musikundervisning. Därefter fortsatte den i församlingens körliv och med orgelundervisning för den lokala kyrkomusikern, som kunde vägleda eleven till rätt färdighetsnivå för antagning till kantorsutbildning. Numera är det inte ovanligt att den som söker sig till en kantorsutbildning önskar växla karriär mitt i livet eller byta över från en annan folkhögskoleutbildning. För dessa situationer kan församlingens musikundervisning fortfarande vara en möjlighet, men det har också blivit allt vanligare att folkhögskolor och andra aktörer erbjuder preparandutbildningar för att förbereda den intresserade inför antagningsprov i alla de ämnen som krävs.

Den nationella nivån stödjer de folkhögskolor som ger kantorsutbildning med ett årligt belopp via ett flerårigt avtal. I kyrkostyrelsen skrivelse Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden (KsSkr 2025:3) framgår att detta belopp höjdes från 2,5 mnkr till 4,5 mnkr årligen från 2024 och framåt. Folkhögskolorna får betalt utifrån antalet studerande men skulle medlen delas jämt mellan dem skulle detta innebära att anslaget ökar från ca 631 tkr till ca 748 tkr per utbildningsort (inräknat att en folkhögskola tillkommit och att Mellansel har utökats med en utbildningsort). Under hösten 2026 pågår förhandlingar med folkhögskolorna om ett nytt avtal som ska börja gälla från 2027.

Förutom antal utbildningsplatser och spridning av dessa är också frågan om antalet sökande som uppfyller kompetenskrav för att påbörja utbildningarna relevant. När antalet sökande till folkhögskolornas kantorsutbildning ökar, som det har gjort de senaste åren, ökar i regel kvaliteten på musikerna som kommer in, men det behöver inte innebära att fler blir kyrkomusiker – ifall alla tillgängliga utbildningsplatser ändå är fyllda. Detta är ett av flera överväganden som den nationella nivån behöver göra kring sitt stöd till utbildningen. Den nationella nivån kommer under kommande år att stötta en satsning på preparandutbildning, dvs förberedande utbildning för den som vill söka kantorsutbildning.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet beslutade 2023 i enlighet med kyrkolivsutskottets betänkande KI 2023:9 dels att bifalla motion 2023:77 att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att i högre grad än idag finansiera kantorsutbildningen med nationella medel, dels att bifalla motion 2023:86 att uppdra till kyrkostyrelsen att skyndsamt intensifiera och samordna arbetet med att säkra tillgången på utbildade kyrkomusiker i Svenska kyrkan. I KsSkr 2026:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden går att

läsa att sedan beslutet har kyrkostyrelsens stöd till folkhögskolorna ökat samt att två nya utbildningsorter tillkommit jämfört med 2023. Där står också att båda uppdragen slutrapporteras till kyrkomötet tidigast 2027.

KI 2026:2

Utskottets överväganden

Utmaningar i rekrytering till kyrkomusikeryrket

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:40, punkt 1.

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:69, punkt 1 och 2.

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2026:69, punkt 3.

Utskottet är överens med motionärerna om att den nationella nivån bör ha en dialog med relevanta myndigheter angående kyrkomusikeryrket som bristyrke. Utskottet menar dock att det redan finns en dialog i denna riktning och ser också Kungliga Musikaliska Akademien som en resurs i denna dialog. Utskottet erfar också att medvetenheten om att kyrkomusikeryrket är ett bristyrke numera är stor både hos såväl kyrkostyrelsen som relevanta myndigheter. Utskottet anser därför inte att nya uppdrag i denna riktning behöver ges till kyrkostyrelsen och föreslår avslag på motion 2026:40, punkt 1 och motion 2026:69, punkterna 1 och 2.

Däremot anser utskottet att frågans angelägenhet för alla nivåer är så stor att kyrkostyrelsen behöver kontinuerligt rapportera om vilka åtgärder som tas på området. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att bifalla motion 2026:69, punkt 3.

Fri kyrkomusikundervisning i församlingsmiljö

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:8.

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2026:45.

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2026:71.

Utskottet ser positivt på att kyrkomusiker ger musikundervisning för barn och unga inom ramen för sin tjänst och ser att stiftet och den lokala nivån har ett stort ansvar i att möjliggöra detta. Utskottet anser att den nationella nivån kan ta ett ansvar och har en möjlighet att stödja detta arbete genom strategier och stödmaterial. Utskottet anser dock att förslaget i motion 2026:8 är för oprecist och anser att förslaget i motion 2026:71, punkt 1, bättre beskriver behoven. Utskottet anser att pilotprojekt som det som föreslås i motion 2026:71, punkt 2 är ett bra exempel på sådant stöd. Med det ovan anförda föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motion 2026:8 och bifaller motion 2026:71 i sin helhet.

Vad gäller motion 2026:45 anser utskottet att de satsningar som Kyrkosångsförbundet i Svenska kyrkan tillsammans med studieförbundet Sensus gör för att främja ungdomskörväsen i Svenska kyrkan är viktiga. Utskottet noterar att förutsägbarheten i finansieringen av satsningarna är låg och ser risken att arbetet inte blir långsiktigt. Även om ansvaret för barn- och ungdomskörverksamheten i Svenska kyrkan i huvudsak ligger på stift och lokal nivå anser utskottet att kyrkostyrelsen behöver utreda hur den befintliga nationella samordningen och utvecklingen av den kan ges långsiktiga och förutsägbara ekonomiska förutsättningar och föreslår kyrkomötet därmed att bifalla motion 2026:45.

Kyrkomusikerutbildningen

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:40, punkt 2.

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2026:70.

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2026:72.

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2026:84.

När musiker som inte har en godkänd kyrkomusikerexamen ska pröva om de kan tillgodoräkna sig sina examina eller studier hanteras detta genom validering eller tillgodoräkning av utbildning. Utskottets uppfattning av hanteringen av detta är att det är komplext, innefattar flera olika aktörer och att detta tar tid. Utskottet anser att den tiden detta i många fall tar är för lång och anser att kyrkostyrelsen kan behöva stärka resurserna till detta arbete. Utskottet noterar att både motion 2026:40, punkt 2 och motion 2026:70 föreslår liknande åtgärder för detta och utskottet anser att det förslag som finns i den senare motionen är tydligare och mer utvecklat och föreslår därför kyrkomötet att bifalla motion 2026:70 i sin helhet och att avslå motion 2026:40, punkt 2.

Utskottet noterar med glädje kyrkostyrelsens arbete för att verka för att få en större geografisk spridning på de folkhögskolor som ger kantorsutbildning och anser att detta arbete behöver fortsätta och stärkas. Utskottet noterar särskilt att det är glest mellan folkhögskolor som ger kantorsutbildning i norra Sverige. Samtidigt anser utskottet att det är viktigt att fortsätta utveckla formerna för hur denna utbildning ges, bland annat med distansutbildning med regelbundna fysiska träffar och församlingsförlagd utbildning. Här kan utbildningsinstitutet bidra med en hel del erfarenheter till folkhögskolorna. Med anledning av det ovan anförda föreslår utskottet att kyrkomötet bifaller motion 2026:72.

När det gäller motion 2026:84 är utskottet överens med motionärerna att det finns en otydlighet i hur kyrkomötets beslut 2023, att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att i högre grad än idag finansiera kantorsutbildningen med nationella medel (motion 2023:77), har fallit ut. Utskottet anser att kyrkostyrelsen behöver på ett tydligt sätt återkomma till kyrkomötet 2027 med sådana förslag så som kyrkomötet beslutade. Därför föreslår utskottet att kyrkomötet bifaller motion 2026:84 i sin helhet.

Uppsala den 2 oktober 2026

På kyrkolivsutskottets vägnar

Birgitta Axelsson Edström, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Birgitta Axelsson Edström, ordförande, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson, Jan-Olof Rosenberg, Sofia Rosenquist, Johan Linnman, Nina Wahlin, Erica Gidlöf, Göran Forsén, Lukas Romson, Linda Sjöo, Marika Danielsson, Jonas Larsson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ulla Staaf, Judith Hartwig, Linda Johansson, Mats Tängemark, Linnea Tibell, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Fredrik Nilsson-Andersson, Elisabeth Rydström, Kristina Srbu Kjellgren, Monica Johansson, Lotta Eliasson, Arnold Boström och Elisabet Dahlberg.

Biskoparna Åsa Nyström och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

KI 2026:2

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till avslag på motion 2026:8 till förmån för bifall till motionen.

Caroline Åkerhielm

**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2026:3**

Könsneutrala pronomen

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2026:21 som föreslår att kyrkostyrelsen ska återkomma med förslag på ändringar i kyrkoordningen och andra styrdokument så att dessa använder ett könsneutralt språk, såsom *hen* eller andra omskrivningar.

Utskottet delar motionens ambition om ett inkluderande språkbruk men konstaterar att språket kring kön och könsneutralitet är under fortsatt utveckling. Motionens förslag är dessutom otydligt avgränsat. Utskottet anser att det är oklart vilka styrdokument som avses och att förslaget som det är formulerat kan omfatta texter där könade pronomen används av teologiska eller andra sakliga skäl. Utskottet anser därför att generella förändringar i kyrkoordningen och andra styrdokument inte är en ändamålsenlig väg framåt och föreslår att motionen avslås.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:21.

Motionens förslag

Motion 2026:21 av Britt Björneke m.fl., Könsneutrala pronomen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen och andra styrdokument som innebär att könsrelaterade pronomen byts ut mot *hen* eller att omskrivningar görs så att könsrelaterade pronomen undviks.

Bakgrund

Könsneutralt språk

Ett könsneutralt språk använder ord och uttryck som inte kopplas till något särskilt kön. Det används för att benämna personer utan att utgå från vilket kön de har, eller när personens kön är okänt eller ovidkommande. Det kan handla om att använda det personliga pronomenet *hen* men också andra könsneutrala ord såsom *den*, *de*, *vederbörande*, *personen*, *ungdomen* eller *kyrkoherden*.

Språkrådet inom Institutet för språk och folkminnen skriver att hen huvudsakligen används på två sätt. För det första som ett alternativ till uttryck som ”han eller hon” eller ”vederbörande” i fall där könstillhörigheten är okänd, oväsentlig eller ska otydliggöras. För det andra om personer vars könsidentitet inte ryms inom uppdelningen mellan man och kvinna. Hen kan också användas utifrån ett normkritiskt perspektiv för att undvika att kategorisera människor utifrån en tvådelad syn på kön.

Normer och normkritik

En norm är en oskriven regel eller förväntning om hur något eller någon ska vara, se ut eller bete sig. Normer påverkar mycket av vårt beteende utan att vi tänker på det. Normer underlättar människors samspel, men kan också vara begränsande och öka risken för diskriminering eller sämre behandling av den som avviker från normen.

Normkritik består enligt Nationalencyklopedin av metoder och teorier som används för att arbeta mot diskriminering och exkludering. I ett normkritiskt arbete är utgångspunkten att det är rådande normer och inte den som utsätts för diskriminering som är problemet. Det handlar om att synliggöra normer: vem som ses som normal, vem som gynnas eller missgynnas, varför en norm finns och huruvida den behöver finnas. Ett exempel är tvåkönsnormen, en medveten eller omedveten uppfattning att människor har antingen det ena eller det andra av två kön. (se bland annat Björk, Sara och Heikinnen, Annika, *Tryggare rum. Verktyg för inkludering i konfirmandverksamheten* (2020), Sensus studieförbund i samverkan med Antidiskrimineringsbyrån).

Språkrådets rekommendationer

Språkrådet är en avdelning inom den statliga myndigheten Institutet för språk och folkminnen, bland annat med uppdrag att arbeta med språkvård, samt ge råd och rekommendationer för språkanvändning. I dokumentet *Myndigheternas skrivregler* skriver Språkrådet att man i offentliga texter bör eftersträva ett könsneutralt språk. De menar att könsneutrala ord och benämningar är särskilt viktiga när kön är ovidkommande och när man vill vara säker på att inkludera alla mottagare av en text. Språkrådet ger rådet att inte använda binära benämningar i onödan, det vill säga benämningar som förutsätter att det finns två kön, utan sträva efter att hitta andra möjliga lösningar.

Språkrådet menar att det inte finns några språkliga hinder för att använda hen, men att det kan finnas en risk att ordet drar uppmärksamhet från texten. Det behöver därför avgöras av situationen om ordet är lämpligt i sammanhanget eller inte. När någon själv vill omtalas hen bör detta respekteras, menar Språkrådet. Den som vill bli omtalad som han eller hon bör på samma sätt respekteras för det. Om sammanhanget är oklart eller om det finns normkritiska intentioner kan texten försees med en klargörande kommentar om intentionerna med att använda hen.

Diskussion om inkluderande språk i gudstjänsten

En diskussion som är vid sidan om föreliggande sakfråga, men som är besläktad, är den som fördes när det gällde den översyn av kyrkohandboken som resulterade i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del 1 som antogs av 2017 års kyrkomöte (KsSkr 2017:6, KmSkr 2017:16) samt Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del 2 som antogs av 2023 års kyrkomöte (KsSkr 2023:5, KmSkr 2023:3). Ett av kyrkostyrelsens

direktiv för handboksarbetet var att det skulle göras en bearbetning av de liturgiska formuleringarna i syfte att finna ett mer inkluderande språkbruk.

Kyrkostyrelsen betonar i skrivelsen (KsSkr 2017:6) att ett ensidigt maskulint språk bör undvikas både om Gud, som är bortom kön, och om människor. Det inkluderande språkbruket syftar till att synliggöra människor oavsett kön, ålder, förmåga och bakgrund samt att värna allas lika värde. Samtidigt ska förändringar genomföras med respekt för den liturgiska traditionen, främst genom att nya alternativ tillförts och med bevarad kontinuitet med Bibel, tradition och lära.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet har inte tidigare behandlat frågan om könsneutrala pronomen i kyrkoordningen och andra styrdokument.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:21.

Utskottet välkomnar motionens intention att främja ett inkluderande och könsneutralt språk i Svenska kyrkans styrdokument. Hur människor benämns och hur språket används har betydelse för människors möjlighet att känna sig sedda och inkluderade. Utskottet konstaterar att formuleringar som utgår från enbart ”han och hon” kan verka exkluderande. Utskottet erfar samtidigt att språkbruket kring kön och könsneutralitet är under fortsatt utveckling och att olika könsneutrala formuleringar används i samhället. Kyrkokansliet följer Språkrådets rekommendationer i ny text, vilket utskottet förstår som att i nytillkomna eller förändrade texter kommer ett könsneutralt språk att användas.

Utskottet ser också svårigheter med motionens formulering och avgränsning. Det är oklart vilka styrdokument som avses och ett generellt krav på könsneutralt språk skulle kunna få konsekvenser för texter där könade pronomen används av teologiska eller andra sakliga skäl. I sådana sammanhang behöver språkliga förändringar föregås av noggranna överväganden.

Utskottet delar således ambitionen om ett inkluderande och medvetet språkbruk, men anser inte att motionens förslag om generella förändringar i kyrkoordningen och andra styrdokument är en ändamålsenlig väg framåt. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 30 september 2026

På kyrkolivsutskottets vägnar

Birgitta Axelsson Edström

Marit Norén, sekreterare

Beslutande: Birgitta Axelsson Edström, ordförande, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson, Jan-Olof Rosenberg, Marika Danielsson, Sofia Rosenquist, Johan Linnman, Nina Wahlin, Erica Gidlöf, Göran Forsén, Lukas Romson, Linda Sjöo, Jonas Larsson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ulla Staaf, Judith Hartwig, Linda Johansson, Mats Tängemark, Linnea Tibell, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Fredrik Nilsson-Andersson, Elisabeth Rydström, Kristina Sbru Kjellgren, Monica Johansson, Lotta Eliasson, Arnold Boström och Elisabet Dahlberg.

Biskoparna Åsa Nyström och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Vi reserverar oss till förmån för bifall av motion 2026:21.

Svenska kyrkan behöver i alla aspekter sträva efter att vara en inkluderande kyrka både i text, tal, uttryck och bemötande. Att medvetet nu och framöver arbeta med ett inkluderande och könsneutralt språk är ett tydligt led i denna strävan.

Linda Sjöö, Lukas Romson, Nina Wahlin, Sofia Rosenquist, Johan Linnman och Birgitta Axelsson Edström

Särskild mening

Vi vill anmäla särskild mening till förmån för bifall för motion 2026:21 och ansluter oss till texten i reservationen.

Monica Johansson, Elisabeth Rydström, Linnéa Tibell, Fredrik Nilsson Andersson, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Lotta Eliasson och Kristina Sbru Kjellgren

**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2026:4**

Svenskkyrkliga folkhögskolor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2026:34 som innehåller förslag på att Svenska kyrkan utreder sina relationer med de svenskkyrkliga folkhögskolorna, i syfte att skapa strategier för samverkan på nationell, stifts och lokal nivå i Svenska kyrkan samt att folkhögskolorna ska fylla en större roll i utbildningskedjan inom Svenska kyrkan.

Utskottet bejakar motionärernas intention att stärka de kyrkliga folkhögskolornas ställning och roll i förhållande till Svenska kyrkans tre nivåer. Utskottets uppfattning är att folkhögskolorna är en resurs för hela Svenska kyrkan som är underutnyttjad samt att stiftet behöver stöd i att hitta vägar att stärka deras verksamhet. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att bifalla första och tredje punkterna i motionen.

Utskottet föreslår däremot avslag på motionens andra punkt men vill med anledning av den ge kyrkostyrelsen i uppdrag att särskilt undersöka förutsättningarna för att ta fram strategier för samverkan med folkhögskolorna på nationell, stifts och lokal nivå.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. bifalla motion 2026:34, punkt 1,
2. avslå motion 2026:34, punkt 2,
3. med anledning av motion 2026:34, punkt 2, uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka förutsättningarna för att skapa en strategi för samverkan med folkhögskolorna på nationell, stifts och lokal nivå,
4. bifalla motion 2026:34, punkt 3.

Motionens förslag

**Motion 2026:34 av Kenneth B Ferm och Katarina Glas,
Svenskkyrkliga folkhögskolor**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda hur Svenska kyrkan bäst behåller och utvecklar sina relationer med de svenskkyrkliga folkhögskolorna,
2. i utredningen verka för att ta fram någon form av strategi för samverkan med folkhögskolorna på nationell, stifts och lokal nivå,

3. i utredningen undersöka hur de svenskkyrkliga folkhögskolorna kan fylla en större roll i utbildningskedjan inom Svenska kyrkan, till exempel genom uppdragsutbildningar och yrkesutbildningar.

Bakgrund

Undervisning är en del församlingens grundläggande uppgift, som främjas av stiftens som stöds av den nationella nivån. Denna undervisning sker ofta i samverkan med de kyrkliga folkhögskolorna och andra aktörer. Det finns runt 25–30 folkhögskolor i Sverige med kyrkliga huvudmän varav 17 kan anses ha en koppling till Svenska kyrkan och den inomkyrkliga rörelsen EFS. Det finns folkhögskolor med svenskkyrklig koppling i de flesta stift.

Folkhögskolorna är inte reglerade eller på annat sätt omnämnda i kyrkoordningen. Relationerna med folkhögskolorna finns inte huvudsakligen på den nationella nivån utan i stiftens – som ofta har huvudmannaskap genom att ha styrelseplatser i en fristående stiftelse som driver folkhögskolan – och i EFS-regionerna. Det har inte genomförts nationella undersökningar av omfånget av de olika kyrkliga enheternas samarbete med de kyrkliga folkhögskolorna.

På de svenskkyrkliga folkhögskolorna finns en mängd olika utbildningar och några av dem är särskilt kopplade till kyrklig verksamhet, exempelvis kyrkans grundkurs, kantorsutbildning och utbildningar för pedagoger och fritidsledare. Särskilt när det gäller utbildning av kyrkomusiker, där det förutspås en betydande brist, spelar folkhögskolor en stor roll för Svenska kyrkans personalförsörjning. Den nationella nivån ger ett ekonomiskt bidrag till de fem folkhögskolorna som ger kantorsutbildning.

Folkhögskolorna ger också en mängd olika kurser på uppdrag av kyrkliga aktörer exempelvis olika kurser i kristen tro, en kurs kopplad till ungresurs.nu – ett praktikår i Svenska kyrkan, kurs i samiskt kyrkoliv och kurs i att leda ideella medarbetare. Folkhögskolornas inriktning beslutas av huvudmännen inom det statliga regelverk som finns kring folkhögskolor. Folkhögskolorna har inte drabbats av samma nedskärningar som studieförbunden de senaste åren men samtidigt har ändå många folkhögskolor en starkt pressad ekonomisk situation.

Den nationella nivån, stiftens och församlingarna samarbetar även med andra aktörer för utbildningar och kurser, exempelvis med andra folkhögskolor, högskolor, och studieförbunden Sensus och Bilda.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om en nationell strategi för samverkan med folkhögskolorna har inte varit uppe i kyrkomötet tidigare men år 2024 behandlade kyrkolivsutskottet motion 2024:5 som föreslog en nationell strategi med syftet att stärka samverkan mellan Svenska kyrkan och studieförbundet Sensus (betänkande SK 2024:3). Utskottet lyfte då studieförbundens svåra läge med minskade statsbidrag. Utskottet noterade också att frågan om utbildning och bildning är bredare än endast Sensus, och lyfte folkhögskolorna i det sammanhanget. Utskottet ansåg att arbetet med samverkan ligger hos stift och församlingar samt att Svenska kyrkan genom sitt medlemskap i Sensus redan uppfyllde det motionären efterfrågade. Därför föreslog utskottet avslag till motionen. Kyrkomötet beslöt däremot att bifalla motionen. Kyrkostyrelsen tar nu fram en beskrivning av nuläge och önskvärt läge och sedan tar de fram en strategi för en stärkt samverkan.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2026:34, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:34, punkt 2.
3. Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2026:34, punkt 2, uppdra åt kyrkostyrelsen att undersöka förutsättningarna för att skapa en strategi för samverkan med folkhögskolorna på nationell, stifts och lokal nivå.
4. Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2026:34, punkt 3.

Utskottet bejakar motionärernas intention att stärka de kyrkliga folkhögskolornas ställning och roll i förhållande till Svenska kyrkans tre nivåer. Utskottets uppfattning är att folkhögskolorna är en resurs för hela Svenska kyrkan som är underutnyttjad samt att stiftet behöver stöd i att hitta vägar att stärka deras verksamhet.

Utskottet vill uppmärksamma att kyrkomötet 2024 beslutade att en nationell strategi för att stärka samverkan med studieförbundet Sensus skulle tas fram. Utskottet är övertygat om att detta uppdrag, tillsammans med ett uppdrag att utreda utvecklingen av relationerna med folkhögskolorna, kan göra mycket för att stärka folkbildningen inom Svenska kyrkans ramar. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att bifalla första och tredje punkterna i motionen.

Vad gäller motionens andra punkt anser utskottet inte att en utrednings slutsatser ska styras med ett skarpt förslag på strategi, utan föreslår avslag men att med anledning av samma punkt föreslår kyrkomötet att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att särskilt undersöka förutsättningarna för att ta fram strategier för samverkan med folkhögskolorna på nationell, stifts och lokal nivå.

Uppsala den 30 september 2026

På kyrkolivsutskottets vägnar

Anna Lundberg, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Anna Lundberg, ordförande, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson, Jan-Olof Rosenberg, Sofia Rosenquist, Johan Linnman, Nina Wahlin, Erica Gidlöf, Göran Forsén, Lukas Romson, Linda Sjö, Birgitta Axelsson Edström, Jonas Larsson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Marika Danielsson, Ulla Staaf, Judith Hartwig, Linda Johansson, Mats Tängemark, Linnea Tibell, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Fredrik Nilsson-Andersson, Elisabeth Rydström, Kristina Srbu Kjellgren, Monica Johansson, Lotta Eliasson, Arnold Boström och Elisabet Dahlberg.

Biskoparna Åsa Nyström och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2026:5**

Ny transhearing

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2026:35 som handlar om att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en andra transhearing.

Utskottet framhåller vikten av att synliggöra transpersoner och ta till vara transerfarenheter i Svenska kyrkan. Samtidigt pågår arbetet med ett teologiskt ställningstagande och ett samtalsdokument om könsidentitet och könsuttryck, vilket utskottet menar först behöver följas upp och utvärderas. Utskottet ser ett fortsatt behov av transperspektiv och ökad kunskap, men anser att det i nuläget inte bör slås fast att en andra transhearing är den mest ändamålsenliga formen för det fortsatta arbetet. Därför föreslår utskottet att motionen avslås.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:35.

Motionens förslag

Motion 2026:35 av Linda Sjöo, Ny transhearing

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en andra transhearing.

Bakgrund

Inledning

En transperson är en person vars könsidentitet eller könsuttryck på något sätt skiljer sig från det kön personen tilldelades vid födelsen. Det kan till exempel innebära att personen identifierar sig som ett annat kön än det som registrerades vid födelsen, eller att personen inte identifierar sig entydigt som kvinna eller man. Transperson är ett paraplybegrepp som omfattar många olika könsidentiteter och erfarenheter, och alla transpersoner har inte samma förhållande till sitt könsuttryck, sin kropp eller sitt juridiska kön. I förkortningarna hbtq och hbtqia+ står bokstaven t för trans. Personer som inte är transpersoner kallas cispersoner. Ordet cis betyder ”på samma sida” och innebär att könsidentitet, kropp och juridiskt kön överensstämmer med rådande normer.

Svenska kyrkan har under en längre tid arbetat med frågor som rör hbtq-personers rättigheter, livsvillkor och erfarenheter i kyrkan. Under 2010-talet kom frågor om

könsidentitet och könsuttryck successivt att få en mer framträdande plats i detta arbete, bland annat genom utbildningsinsatser, remissyttranden, processmodeller för inkludering och teologisk reflektion kring hbtqia+-frågor.

Transhearing 2019

Den 29 november 2019 arrangerade Svenska kyrkan tillsammans med Kristna regnbågsrörelsen (dåvarande EKHO) den första nationella transhearingen, under rubriken Detta är min kropp. Hearingen genomfördes mot bakgrund av att transperspektiv dittills ofta varit relativt osynliga i Svenska kyrkans teologiska och praktiska arbete. Hearingen var en arena för lyssnande och dialog i syfte att fördjupa kunskapen inom Svenska kyrkan om könsidentitet, könsuttryck och könsdysfori samt att skapa utrymme för transpersoners erfarenheter, behov, rättigheter och bidrag i Svenska kyrkan.

Hearingen samlade deltagare från olika delar av Svenska kyrkan samt företrädare för transorganisationer, forskare, personer med egen transerfarenhet och andra sakkunniga. Programmet omfattade bland annat samtal om transpersoners livsvillkor, teologiska perspektiv, bibeltolkning, pastoral praktik, kyrkans bemötande och frågor om inkludering i församlingslivet. Bland de medverkande fanns företrädare för EKHO, Transammans, präster med egen transerfarenhet samt personer verksamma inom forskning och offentlig utredning.

Dokumentation från hearingen finns genom inspelade anföranden på Svenska kyrkans webbplats: www.svenskakyrkan.se/transhearing.

Övrig dialog

Sedan hearingen genomfördes 2019 har arbetet fortsatt i olika former. Processmodellen Regnbågsnyckeln, som ägs av EKHO och Sensus studieförbund, har fortsatt erbjudits till församlingar och pastorat sedan 2018, för att stärka kunskap om inkludering och hbtqia+-frågor samt bidra till en mer inkluderande kyrka.

Dialog med transpersoner och kristna transsammanhang har också förekommit i form av konferensen Transblessing, en internationell digital konferens för, med och av unga kristna transpersoner som sedan 2021 fungerat som en arena för gemenskap, lärande och teologisk reflektion. Svenska kyrkan är medarrangör till denna årliga konferens. Under 2026 genomfördes även utbildningssatsningen Transblessing för alla, där transpersoners erfarenheter av tro, kyrka och identitet stod i centrum.

Tidigare behandling i kyrkomötet

I enlighet med kyrkolivsutskottets betänkande KI 2021:11 beslutade kyrkomötet att med bifall till motion 2021:67, uppdra åt kyrkostyrelsen att ta fram ett officiellt teologiskt ställningstagande gällande könsidentitet och könsuttryck. Arbetet genomförs av teologiska kommittén och ska slutrapporteras till kyrkomötet 2027. Arbetet utgör en del av Svenska kyrkans fortsatta teologiska bearbetning av transrelaterade frågor. Av kyrkostyrelsens skrivelse 2026:3 framgår att kommittén tagit del av aktuell forskning om transpersoners sociala situation samt om medicinska frågor. Under 2024 och 2025 har kommittén mött transpersoner med anknytning till Svenska kyrkan för att diskutera teologiska perspektiv på ämnet könsidentitet och könsuttryck. Under arbetets gång har kommittén fört dialog utifrån ett rättighetsbaserat perspektiv för att säkerställa kvalitet utifrån erfarenheter från rättighetsbärare.

Kyrkomötet beslutade 2024 i enlighet med kyrkolivsutskottets förslag i betänkande KI 2024:4 att med anledning av motion 2024:17, punkten 2, uppdra åt kyrkostyrelsen att fortsätta bearbeta paraplybegreppet hbtqia+. Av kyrkostyrelsens skrivelse 2026:3 framgår att ärendet bereds inom kyrkokansliet med externa experter och i samspel med Svenska kyrkans teologiska kommitté.

I arbetet kommer det att bildas en referensgrupp bestående av rättighetsbärare, inklusive företrädare för transpersoner. Gruppen kommer dels att bidra till att identifiera vilka frågor som behöver teologisk bearbetning, dels att ge respons på det material som tas fram. Därutöver inbjuds gruppen att ge inspel kring hur materialet bäst sprids och hur fortsatt reflektion och bearbetning kan uppmuntras inom kyrkan.

Transpersoner i kyrkostyrelsens skrivelse Jämställdheten i Svenska kyrkan

Vart fjärde år redovisar kyrkostyrelsen till kyrkomötet skrivelsen Jämställdheten i kyrkan. I kyrkostyrelsens jämställdhetsskrivelse 2020 (KsSkr 2020:5) konstaterades att transpersoner oftare än befolkningen i övrigt utsätts för trakasserier, kränkningar och diskriminering. Skrivelsen beskriver också att många transpersoner upplever osynliggörande, utsatthet och otrygghet i olika sammanhang, bland annat i det offentliga rummet. Kyrkostyrelsen noterade vidare att transperspektivet varit relativt osynligt i Svenska kyrkan.

I sitt betänkande över skrivelsen (KI 2020:1) framhöll kyrkolivsutskottet att synen på kön i jämställdhetsskrivelsen behövde uppdateras och breddas för att även omfatta transpersoner och icke-binära. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att bredda innehållet i nästa jämställdhetsskrivelse i enlighet med vad utskottet anförde. I jämställdhetsskrivelsen 2024 (KsSkr 2024:5) redogjordes därför för olika sätt att förstå kön och könsidentitet.

Den könsuppdelade statistik som presenteras i jämställdhetsskrivelsen bygger på juridiskt kön i registerdata och ger därför i dagsläget inte statistisk kunskap om icke-binära personer eller transpersoner, vilka inte kan identifieras genom uppgifter om juridiskt kön.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:35.

Utskottet välkomnar motionens intention och vill framhålla vikten av att synliggöra transpersoner i Svenska kyrkan och lyssna till personer och grupper som bär transerfarenheter. Utskottet erfar att den första transhearingen var uppskattad och väckte önskemål om en uppföljning.

Samtidigt pågår arbetet med att ta fram ett officiellt teologiskt ställningstagande och ett samtalsdokument gällande könsidentitet och könsuttryck, där underlag väntas under hösten. Utskottet anser att detta arbete först behöver följas upp och utvärderas för att bedöma vilka fortsatta insatser som är mest ändamålsenliga.

Utskottet vill understryka att ett avslag på motionen inte innebär att behovet av transperspektiv och mer kunskap om inkludering av personer med transerfarenheter ifrågasätts. Tvärtom ser utskottet ett fortsatt behov av att utveckla arbetet med transfrågor inom Svenska kyrkan. Utskottet anser dock att det i nuläget inte bör slås fast att just en andra transhearing är den mest ändamålsenliga formen för detta arbete. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 30 september 2026

På kyrkolivsutskottets vägnar

Anna Lundberg, ordförande

Marit Norén, sekreterare

Beslutande: Anna Lundberg, ordförande, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson, Jan-Olof Rosenberg, Sofia Rosenquist, Johan Linnman, Nina Wahlin, Elisabet Dahlberg, Göran Forsén, Lukas Romson, Linda Sjöö, Birgitta Axelsson Edström, Jonas Larsson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Marika Danielsson, Ulla Staaf, Judith Hartwig, Linda Johansson, Mats Tängemark, Linnea Tibell, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Fredrik Nilsson-Andersson, Elisabeth Rydström, Kristina Srbu Kjellgren, Monica Johansson, Lotta Eliasson och Arnold Boström.

Biskoparna Åsa Nyström och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Vi reserverar oss till förmån för bifall till motion 2026:35.

Svenska kyrkan har bara påbörjat sitt arbete med att inkludera medlemmar och anställda, och alla som deltar hos oss, som är transpersoner. Den första transhearingen 2019 var uppskattad och en uppföljning efterfrågades redan då. Det är vår åsikt att det nu flera år senare behövs progression. På Svenska kyrkans tre nivåer behövs stöd och inspiration för att gå från varför till hur, vad gäller likabehandlingsarbetet ur ett transperspektiv. Det är vår övertygelse att en transhearing vore viktig i den processen.

Linda Sjöö, Lukas Romson, Nina Wahlin, Sofia Rosenquist och Johan Linnman

Särskild mening

Vi vill anmäla särskild mening till förmån för bifall till motion 2026:35 och ansluter oss till texten i reservationen.

Monica Johansson, Elisabeth Rydström, Linnéa Tibell, Fredrik Nilsson Andersson, Elisabeth Karlsson och Niclas Evén

**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2026:6**

Utbildningsmaterial om funktionsnedsättningar

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2026:49, som föreslår att kyrkostyrelsen ska ta fram utbildningsmaterial om funktionsnedsättningar och bemötande samt verka för mer tillgänglig och inkluderande kommunikation, i syfte att fler ska känna delaktighet och välkomnande i Svenska kyrkan.

Utskottet konstaterar att det redan bedrivs arbete inom Svenska kyrkan och att relevant utbildningsmaterial finns, men betonar behovet av att göra befintliga resurser mer kända och tillgängliga. Mot denna bakgrund anser man motionens första punkt vara besvarad. Vad gäller tillgängligheten på hemsidor, i verksamhet och i bokningssystem menar utskottet att det är ett lokalt ansvar och inte en fråga för nationell nivå, utöver det stöd och de riktlinjer som redan finns. Därför föreslår utskottet att motionens andra punkt ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. motion 2026:49, punkt 1 ska anses besvarad med vad utskottet anför,
2. avslå motion 2026:49, punkt 2.

Motionens förslag

**Motion 2026:49 av Ellionor Moberg och Elisabeth Rydström,
Utbildningsmaterial om funktionsnedsättningar**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. framställa ett utbildningsmaterial som riktar sig till förtroendevalda, medarbetare och ideella med fokus på kunskap kring vad olika funktionshinder och funktionsnedsättningar innebär att leva med samt insikt i vad bemötandet betyder på det personliga planet för delaktighet och gemenskap, med respekt för varandras olikheter och möjligheter.
2. verka för att kommunikationen på hemsidor, i gudstjänster och övrig verksamhet samt vid bokning av kyrkliga handlingar och liknande anpassas så att alla oavsett funktionshinder får uppleva delaktighet och välkomnande i Svenska kyrkan.

Bakgrund

Policydokumenten En kyrka för alla och Gåvan att finnas till

Svenska kyrkans arbete med inkludering och tillgänglighet har under flera år utgått från två policydokument för vägledning. Båda betonar kyrkans ansvar att vara öppen och tillgänglig för alla människor, oavsett funktionsförmåga.

En kyrka för alla antogs av Sveriges kristna råd 2008 och innehåller teologiska utgångspunkter samt mål och utmaningar för kyrkornas arbete med funktionshinderfrågor. Syftet med dokumentet är att stimulera kyrkorna till en självkritisk granskning av hur väl verksamheter och miljöer är tillgängliga och inkluderande. *Gåvan att finnas till* är en svensk översättning av Kyrkornas världsråds dokument *The Gift of Being* och lyfter fram perspektiv kring funktionsnedsättningar som frågor om människovärde, gemenskap och delaktighet i kyrkan. Sedan 2018 finns ett beslut i kyrkomötet att de två dokumenten ska implementeras i Svenska kyrkan (se nedan).

Utbildningen Delaktighet och tillgänglighet – en kyrka för alla

Som en följd av ett kyrkomötesbeslutet 2018 att implementera de två ovan nämnda dokumenten (se nedan) lanserade Svenska kyrkan år 2020 den nationella webbutbildningen Delaktighet och tillgänglighet – en kyrka för alla, framtagen i samverkan med Sensus. Syftet med utbildningen är att ge inspiration, kunskap och handfasta råd om hur anställda, förtroendevalda och ideella kan bidra till ökad tillgänglighet i mötet med människor, i verksamheter och i kyrkorummet. Målet är att stärka församlingars förmåga att skapa verksamheter där fler människor kan vara delaktiga och känna sig välkomna.

Utbildningen fokuserar särskilt på neuropsykiatriska och intellektuella funktionsnedsättningar samt frågor om normer, språkbruk, bemötande och praktiska anpassningar. I materialet betonas att många funktionsnedsättningar inte är synliga och att tillgänglighet därför inte enbart handlar om ramper, hissar och lokalanpassningar, utan också om att skapa trygga, begripliga och inkluderande miljöer där människor ges möjlighet att delta på lika villkor.

Tillgänglighetsmanual

Kyrkokansliet tar även fram en nationell tillgänglighetsmanual. Manualen utgår från både samhällets krav på tillgänglighet och ger församlingar och pastorat stöd för att uppfylla gällande regelverk för byggnader, verksamhetslokaler och utemiljöer. Fokus ligger på fysisk och kommunikativ tillgänglighet så att fler människor ska kunna delta i kyrkans verksamhet på lika villkor. Samtidigt tas hänsyn till de särskilda förutsättningar som gäller för Svenska kyrkans kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Manualen ska ge församlingar och pastorat stöd genom vägledning, checklistor och gemensamma arbetssätt. Syftet är också att skapa större enhetlighet i organisationens tillgänglighetsarbete och underlätta planering, uppföljning och framtida stödinsatser.

Materialet planeras att publiceras digitalt samt som en del i *Handfast*, en serie som samlar praktiskt inriktade stödmaterial för Svenska kyrkans fastighetsförvaltare.

Svenska kyrkans nationella nivå är tillsammans med bland annat Göteborgs, Karlstads och Skara stift samt studieförbundet Sensus medarrangör till konferensen På lika villkor. Den riktar sig till medarbetare i församlingar, pastorat och stift och har vuxit fram ur ett långsiktigt arbete kring funktionsnedsättning, delaktighet och inkluderande församlingsliv. Konferensen erbjuds vartannat år och ger fortbildning, erfarenhetsutbyte och fördjupning kring hur Svenska kyrkan kan vara en inkluderande gemenskap där människor kan delta på lika villkor.

På initiativ av Karlstads stift och med stöd från den nationella nivån finns också ett nätverk för församlingar och pastorat som bedriver särskilt anpassade verksamheter för personer med neuropsykiatriska och/eller intellektuella funktionsnedsättningar. Syftet är att skapa en mötesplats för erfarenhetsutbyte, kollegialt stöd och gemensam reflektion kring teologiska, organisatoriska och praktiska frågor kopplade till dessa verksamheter.

Tillgänglighet i Svenska kyrkans kommunikation

Sverige har två lagar som är relevanta för kommunikationen i Svenska kyrkan. Språklagen (SFS 2009:600) säger att alla som bedriver offentlig verksamhet ska uttrycka sig på klarspråk i tal och skrift. Det innebär att uttrycka sig vårdat, enkelt och begripligt. Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service (SFS: 2018:1937) handlar om att bland annat webbplatser ska vara tillgänglighetsanpassade.

Svenska kyrkan ska leva upp till lagkraven i de fall då församlingar och pastorat bedriver offentligt finansierad verksamhet, till exempel förskolor och begravningsverksamhet. Svenska kyrkan på den nationella nivån strävar efter att skriva texter på klarspråk i allt kommunikationsmaterial, även det som inte omfattas av lagkrav.

På den nationella nivån har Svenska kyrkan valt att även den gemensamma webbplatsen, svenskakyrkan.se, ska leva upp till lagkraven. På svenskakyrkan.se ryms dels gemensamma webbsidor för hela kyrkan, dels cirka 900 lokala webbplatser som redaktörer i församlingar, pastorat och stift förser med innehåll. Tekniskt är hela webbplatsen tillgänglig och lever upp till alla krav, så att den även fungerar för till exempel personer med dyslexi, synnedsättning eller motoriska svårigheter.

Målet är att webbplatsen ska ha tillgängligt innehåll med exempelvis texter skrivna på klarspråk och textade filmer. Då de olika enheterna i Svenska kyrkan själva ansvarar för sina webbsidors innehåll, varierar dock nivån på tillgängligheten.

Kommunikationsavdelningen på den nationella nivån erbjuder utbildningar i att skapa tillgängligt webbinnehåll, exempelvis utbildningar i klarspråk. Församlingar och pastorat bistås också med råd på intranätet Kornet.

För bokning av dop använder vissa församlingar och pastorat externa tjänster, vilket medför att den nationella nivån inte kan garantera att de är helt tillgängliga.

För Svenska kyrkans grafiska profil finns riktlinjer för redaktörer som använder den för att ta fram tryckt eller utskrivet material. Den som följer riktlinjerna skapar tillgängligt kommunikationsmaterial.

Även i Svenska kyrkans nationella konton på sociala medier eftersträvar den nationella nivån att leva upp till kraven på klarspråk och tillgänglighet. Bilder och filmer ska syntolkas och texter ska vara korta och enkelt formulerade. Kontraster mellan text och bakgrund ska vara tydlig, film ska helst vara textad och texter som ligger i bilder ska skrivas ut så att de kan läsas med till exempel skärmläsare.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågor om tillgänglighet har återkommande behandlats av kyrkomötet. År 2004 behandlades motion 2004:57 Situationen för blind och synskadade inom Svenska kyrkan, motion 2004:25 Handlingsplan för handikappfrågor och motion 2004:26 Riktlinjer för hörselfrågor. Kyrkolivsutskottet föreslog avslag på samtliga motioner med hänvisning bland annat till den av riksdagen fastställda Nationell handlingsplan för handikappolitiken 2000, som omfattar hela samhället inklusive kyrkor och församlingar (KI 2004:5). Utskottet bedömde att församlingar och stift redan arbetade med frågorna inom ramen för gällande lagstiftning. Kyrkomötet avtog motionerna.

I betänkande KI 2013:4 behandlades motion 2013:31, Tillgänglighet enligt Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Utskottet ansåg att det redan fanns tillräckligt stöd genom lagstiftning, samverkan med andra organisationer och dokumentet *En kyrka för alla* och föreslog därför avslag, vilket kyrkomötet biföll. Under 2014–2016 behandlades även motioner om parfymfria miljöer och oparfymrerade produkter: motion 2014:13 (EE 2014:3), motionerna 2015:25 och 2015:68 (EE 2015:4) samt motionerna 2016:36 och 2016:37 (EE 2016:2). Samtliga avslogs eftersom frågorna bedömdes vara lokala och inte frågor för den nationella nivån.

Kyrkomötet har också behandlat tillgänglighet i form av ljudmiljöer i kyrkorum. Motion 2013:10 Ljud i kyrkan avslogs med motiveringen i betänkande EE 2013:3 att frågan inte hörde till kyrkoordningen. Motion 2016:39, som förespråkade möjlighet att söka medel för ljudanläggningar, avslogs i enlighet med betänkande EE 2016:2, eftersom sådana förbättringar redan kunde finansieras genom stiftens kyrkobyggnadsbidrag.

Kyrkomötet beslutade 2016 att bifalla motion 2016:60 Funktionsvariationer, som föreslog stärkt stöd från kyrkostyrelsen för Svenska kyrkans arbete med funktionsvariationsfrågor (KmSkr2016:26). Kyrkolivsutskottet föreslog avslag med hänvisning till policydokumentet *En kyrka för alla*, församlingarnas löpande arbete och biskopsvisitationernas betydelse (KI 2016:17). Kyrkomötets bifall ledde till en förstudie som blev färdig 2018.

Vid kyrkomötet 2018 behandlades motion 2018:31 om tillgänglighet i lokaler och verksamheter. Kyrkomötet beslutade i enlighet med kyrkolivsutskottets betänkande (KI 2018:07, KmSkr 2018:17) att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att införa och förankra policydokumentet *En kyrka för alla* och *Gåvan att finnas till*. Utskottet underströk att tillgänglighet omfattar både fysisk miljö, delaktighet, bemötande och människors möjlighet att delta fullt ut i kyrkans liv. Vidare betonade man vikten av att omfatta både fysiska och intellektuella funktionsnedsättningar, utgå från människovärdes-, rättighets- och delaktighetsperspektiv samt integreras i det ordinarie arbetet. Framtagandet av utbildningen Delaktighet och tillgänglighet – en kyrka för alla samt det pågående arbetet med en tillgänglighetsmanual är en direkt följd av beslutet 2018.

Även 2024 behandlades en motion om ökad tillgänglighet i kyrkans lokaler, motion 2024:1. Förslaget att kyrkostyrelsen skulle anslå medel för tillgänglighetsanpassning avslogs i enlighet med kyrkolivsutskottets förslag (KI 2024:02). Motiveringen var att ansvaret ligger på respektive enhet samt att det redan finns möjligheter att söka medel och få stöd genom stiftens kompetens.

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att motion 2026:49, punkt 1 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:49, punkt 2.

Utskottet konstaterar att det redan bedrivs arbete inom Svenska kyrkan på det område som motionen behandlar och att det finns utbildningsmaterial och andra resurser att tillgå. Därutöver finns relevant material framtaget av andra organisationer som kan användas i det fortsatta arbetet. Mot denna bakgrund anser utskottet motionens första punkt vara besvarad.

Vad gäller punkt 2 anser utskottet att en tillgänglig kommunikation på hemsidor, i gudstjänster och övrig verksamhet, samt vid bokning av kyrkliga handlingar och liknande, är ett lokalt ansvar och därmed inte är nationell nivåns uppgift att besluta om, utöver det stöd och de riktlinjer som redan finns. Därför föreslår utskottet att motionens andra punkt ska avslås.

Utskottet framhåller att det är angeläget att Svenska kyrkan bedriver ett aktivt arbete på området. Att motionen har väckts kan ses som ett tecken på att befintliga insatser och material inte är tillräckligt kända eller fått fullt genomslag i verksamheten. Därför understryker utskottet vikten av att fortsatt tillgängliggöra och sprida kännedom om de resurser som redan finns.

Uppsala den 30 september 2026

På kyrkolivsutskottets vägnar

Anna Lundberg, ordförande

Marit Norén, sekreterare

Beslutande: Anna Lundberg, ordförande, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson, Jan-Olof Rosenberg, Sofia Rosenquist, Johan Linnman, Nina Wahlin, Elisabet Dahlberg, Göran Forsén, Lukas Romson, Linda Sjöö, Birgitta Axelsson Edström, Jonas Larsson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Marika Danielsson, Ulla Staaf, Judith Hartwig, Linda Johansson, Mats Tängemark, Linnea Tibell, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Fredrik Nilsson-Andersson, Elisabeth Rydström, Kristina Srbu Kjellgren, Monica Johansson, Lotta Eliasson och Arnold Boström.

Biskoparna Åsa Nyström och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2026:7**

Rekrytering av manliga diakoner

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2026:80 som föreslår att kyrkostyrelsen ska undersöka möjligheten till en nationell rekryteringskampanj för fler män till diakonyrket, i samverkan med biskopsmötet och stiftens rekryteringsdiakoner.

Utskottet konstaterar att män är underrepresenterade bland diakoner och välkomnar ambitionen att stärka rekryteringen. Rekryteringsutmaningarna är dock bredare än frågan om kön och behöver omfatta fler perspektiv på representation och mångfald. Utskottet anser därför att det pågående arbetet med en analys och strategi för en jämställd kyrka bör inväntas, snarare än att nu genomföra en nationell rekryteringskampanj i första hand riktad till män. Rekrytering är ett gemensamt ansvar där stift och församlingar har en central roll, men utskottet välkomnar det stöd från nationell nivå, som beskrivs i kyrkostyrelsens skrivelse 2026:1. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motionen avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:80.

Motionens förslag

Motion 2026:80 av Lennart Sacrédeus m.fl., Rekrytering av manliga diakoner

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utifrån den ojämna könsfördelningen undersöka möjligheten till att initiera en nationell rekryteringskampanj vad gäller diakoner som i första hand riktar sig till män och att det sker i samverkan med biskopsmötet och stiftens rekryteringsdiakoner.

Bakgrund

Könsfördelning bland diakoner

När det gäller anställda i Svenska kyrkan visar statistiken att kvinnor och män i stor utsträckning arbetar i olika befattningar. Många yrkesgrupper är antingen kvinno-dominerade eller mansdominerade. I *Nyckeln till Svenska kyrkan – en skrift om organisation, verksamhet och ekonomi 2026* behandlar analytikern Jonas Bromander

Svenska kyrkans profilerade yrken och utmaningar med könsfördelning, åldersfördelning och nyrekrytering. Bland diakoner är 87 procent kvinnor och enbart 13 procent män. Även bland pedagoger, kyrkomusiker och präster finns fler kvinnor än män.

Bromander synliggör även att diakonkåren består av äldre medarbetare, jämfört med andra grupper. Medelåldern bland diakoner är 55,2 år och mindre än tio procent är under 40 år. Det kan delvis förklaras med att diakonyrket ofta är en andra karriär, där inträdet i yrket sker senare i livet, skriver Bromander.

Könsfördelning bland studerande

Som diakon krävs en socialt inriktad högskoleutbildning, till exempel som socionom eller sjuksköterska. Det krävs också en lämplighetsprövning och antagning av stiftet. Sedan följer ett års studier på Svenska kyrkans diakonprogram vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut i Uppsala eller Lund.

Mellan 2015 och 2024 examinerades 441 diakonstudenter från utbildningsinstitutioner, varav 88 procent var kvinnor och 12 procent var män. Obalansen i könsstrukturen ser alltså ut att fortsätta inom diakonkåren, konstaterar Bromander. Samtidigt har diakoner och församlingspedagoger en bättre balans mellan nyutbildade och dem som går i pension än präster och kyrkomusiker, där skillnaden mellan avgångar och nyutbildade är större.

Mönster och normer

Analys KmSkr 2022:13 Jämställdheten i Svenska kyrkan – strategi och metoder för en jämställd kyrka är den första delrapporten i arbetet med en strategi och metoder för en jämställd kyrka. Den analyserar kyrkostyrelsens skrivelse Jämställdheten i Svenska kyrkan 2024 (Ks 2024:5) som en följd av kyrkomötets beslut 2022 om detta (se nedan).

I analysen framhålls att könsfördelningen på diakonutbildningen till en del förklaras utifrån mönster och normer såväl inom kyrkan som i övriga samhället, såsom könade studie- och yrkesval och föreställningar om omsorg som något kvinnligt. Andelen män på sjuksköterskeprogrammet och socionomprogrammet motsvarar ungefär andelen män på diakonprogrammet. Könsbalansen är på många sätt snarlik i andra samhällssektorer med inriktning mot vård, omsorg och skola.

Vidare visar analysen också att det hänger samman med rekryteringsmönster inom kyrkan, där färre pojkar än flickor engageras i kyrkans verksamheter tidigt i livet. I analysen föreslås att fokus inte enbart bör vara att få in fler män, utan också att höja förståelsen för och värderingen av diakonins uppdrag.

Vägledande strategi för en jämställd kyrka

Den andra delrapporten i arbetet som pågår efter beslutet i kyrkomötet 2022 (se nedan) består av en vägledande strategi för beslutsfattare, chefer och ledare som vill verka för en mer jämställd kyrka. Där berörs bland annat hur rekryteringen till kyrkans tjänster och uppdrag kan bli mer jämställd.

Strategin rekommenderar ett långsiktigt arbete för att bryta könsbundna studie- och yrkesval genom mer normmedveten rekrytering, ökad kunskap om könsmönster samt arbete mot stereotypa föreställningar om yrken och arbetsuppgifter.

Vidare betonas att kvinnodominerade yrken behöver synliggöras och värderas högre utifrån sitt eget värde och att fler människor, oavsett kön, behöver få syn på kyrkans yrken som möjliga och attraktiva. Strategin föreslår flexibla utbildningsvägar, positiva

förebilder och aktiv uppmuntran till personer av alla kön att söka kyrkliga utbildningar och tjänster. En del av detta är att stärka vägen från konfirmation och ideellt engagemang till framtida yrkesval inom kyrkan.

KI 2026:7

Samverkan och ansvar för rekrytering

Frågan om kompetensförsörjning diskuteras löpande mellan stiftens och den nationella nivån bland annat genom Svenska kyrkans utbildningsinstituts årliga rekryteringskonferens.

Rekryteringsutmaningarna lyfts också i KsSkr 2026:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2027–2029. Där nämns inte den ojämna könsfördelningen explicit, men skrivelsen uppmärksammar att flera stift redan arbetar med kompetensförsörjning, men att samverkan behöver stärkas. Vidare beskrivs att nationell nivå på stiftens initiativ kommer att bidra till ett gemensamt och långsiktigt rekryteringsarbete samt samordna kommunikationen.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet har vid flera tillfällen behandlat frågor om könsfördelningen i Svenska kyrkans profilyrken, men ingen som specifikt rört rekrytering av män till diakonyrket.

Kyrkomötet behandlade motion 2017:26 om att kartlägga könsfördelningen bland deltagare i verksamhet, volontärer och anställda samt att kyrkostyrelsen skulle återkomma med förslag för att uppnå en jämn könsfördelning. Kyrkolivsutskottet ansåg att församlingarna redan hade kännedom om den lokala könsfördelningen och att en kartläggning därför inte skulle tillföra ny kunskap (betänkande KI 2017:6). Utskottet föreslog avslag, vilket också blev kyrkomötets beslut.

En gång per mandatperiod lämnar kyrkostyrelsen en redogörelse om jämställdheten i Svenska kyrkan till kyrkomötet. Senast skedde detta 2024 (KsSkr 2024:5).

Vid kyrkomötet 2022 behandlade kyrkolivsutskottet motion 2022:64 om att, utifrån statistiken i kyrkostyrelsens jämställdhetsskrivelse, göra en analys och utforma en gemensam strategi samt metodstöd för en jämställd kyrka. Utskottet bedömde att analys och strategi var en naturlig och nödvändig fortsättning på den kartläggning som görs i jämställdhetsskrivelsen och föreslog bifall, vilket också blev kyrkomötets beslut (KI 2022:10, KmSkr 2022:13). Uppdraget återrapporteras till kyrkomötet 2027.

Året innan hade utskottet behandlat motion 2021:47 med samma förslag. Den avslogs av kyrkomötet med motiveringen att det inte är rätt väg att gå att nationell nivå beslutar om satsningar som innebär åtaganden för övriga nivåer (betänkande KI 2021:9).

Kyrkolivsutskottets betänkande 2023:9 behandlade flera motioner om kompetensförsörjning. Utskottet konstaterade att rekryteringen till de kyrkliga profilyrkerna innebär stora utmaningar, men att stiftens och församlingarna enligt kyrkoordningen ansvarar för rekrytering och att den nationella nivåns roll är att stödja stiftens där stöd behövs och efterfrågas.

År 2024 behandlades flera motioner med anledning av jämställdhetsskrivelsen KsSkr 2024:5, bland annat motion 2024:20 Jämnare könsfördelning i kyrkans profilutbildningar och motion 2024:35 Vart tar männen vägen? Kyrkolivsutskottet hänvisade till det pågående arbetet med analys och en gemensam strategi samt framhöll att det viktigaste jämställdhetsarbetet bedrivs och fortsatt ska bedrivas på stifts- och församlingsnivå (KI 2024:1). Motionerna avslogs i avvaktan på strategin.

Förra året behandlades motion 2025:119 med förslaget att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och definiera diakonatets identitet. Motionen avslogs i enlighet med tillsyns- och uppdragsutskottet förslag (TU 2025:12). Utskottet menade att uppdraget som diakon och hur diakonatets identitet ska förstås finns beskrivet i bland annat kyrkohandboken och kyrkoordningen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:80.

Utskottet konstaterar, i likhet med motionären, att män är underrepresenterade bland diakoner och välkomnar ambitionen att stärka rekryteringen till diakonyrket. Utskottet vill framhålla betydelsen av hur problembilden formuleras. Ambitionen att fler män ska vilja bli diakoner bör stå i fokus, snarare än att kvinnor är överrepresenterade i yrket.

Rekryteringsutmaningarna är bredare än frågan om kön. Svenska kyrkan behöver fler diakoner generellt, och ett långsiktigt rekryteringsarbete behöver därför beakta flera perspektiv på representation och mångfald, exempelvis ålder och bakgrund. Utskottet anser därför att det inte är ändamålsenligt att nu initiera en nationell rekryteringskampanj med fokus i första hand på män. Det är i stället angeläget att invänta det pågående arbetet med analys och strategi för en kyrka som är jämställd och utifrån det utveckla ett bredare och mer sammanhållet strategiskt arbete för rekrytering.

Utskottet vill också betona att stiftens och församlingarna har en central och i kyrkoordningen given roll i rekryteringen till kyrkliga yrken. Människor behöver lokalt få möjlighet att möta diakoner och diakonalt arbete samt bli tillfrågade och uppmuntrade att pröva sin kallelse. En nationell rekryteringskampanj kan inte ersätta detta långsiktiga arbete. Samtidigt ser utskottet positivt på att nationell nivå på stiftens initiativ ger stöd i ett gemensamt rekryteringsarbete, vilket beskrivs i kyrkostyrelsens skrivelse 2026:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2027–2029.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 1 oktober 2026

På kyrkolivsutskottets vägnar

Birgitta Axelsson Edström, ordförande

Marit Norén, sekreterare

Beslutande: Birgitta Axelsson Edström, ordförande, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson, Jan-Olof Rosenberg, Marika Danielsson, Sofia Rosenquist, Johan Linnman, Nina Wahlin, Erica Gidlöf, Göran Forsén, Lukas Romson, Linda Sjöö, Jonas Larsson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ulla Staaf, Judith Hartwig, Linda Johansson, Mats Tängemark, Linnea Tibell, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Fredrik Nilsson-Andersson, Elisabeth Rydström, Kristina Srbu Kjellgren, Monica Johansson, Lotta Eliasson, Arnold Boström och Elisabet Dahlberg.

Biskoparna Åsa Nyström och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Vi reserverar oss till förmån för bifall till motionen.

Erica Gidlöf och Göran Forsén

**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2026:8**

Klosterliv och klosterliknande verksamhet

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2026:81 om klosterliv och klosterliknande verksamhet. I motionen föreslås att kyrkostyrelsen verkar för större synlighet för klosterväsendets traditioner och fördjupad samverkan med existerande kloster. Motionären föreslår också att kyrkostyrelsen bejakar lokala initiativ kopplade till klosterliv och klosterliknande kommuniteter.

Utskottet värdesätter att det idag finns flera kloster inom Svenska kyrkan där de som söker klostergemenskap har möjlighet att hitta den och noterar att det finns flera berikande samarbeten mellan klostren och närliggande församlingar och pastorat.

Utskottet mening är att motionären lyfter frågor som bör hanteras av stift och lokal nivå och föreslår därför att motionens ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2026:81, punkt 1,
2. avslå motion 2026:81, punkt 2,
3. avslå motion 2026:81, punkt 3.

Motionens förslag

Motion 2026:81 av Jonas Noréus, Klosterliv och klosterliknande verksamhet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. verka för att klosterväsendets traditioner får större synlighet i Svenska kyrkans egna verksamheter,
2. definiera former för fördjupad samverkan med existerande kloster i Sverige,
3. bejaka initiativ som växer fram från lokal nivå på temat klosterliv och klosterliknande kommuniteter.

Bakgrund

För dem som söker gemenskap för bön och meditation finns det olika former. Det kan bland annat handla om bönegrupper inom församlingen, bönegemenskaper och kloster. Gemenskaperna har olika former, både vad gäller andligheten och typ av gemenskap. Det finns andliga centrum i kristen regi, exempelvis Sigtunastiftelsen som grundades

1917 och har anknytning till Svenska kyrkan. Stiftelsen fungerar som ett andligt centrum med regelbundna och årliga verksamheter inklusive retreatar. Bönegemenskaperna Berget och Killan är exempel på ekumeniska gemenskaper.

Kloster är kommuniter av ett annat slag som handlar om en kallelse till en gemenskap som genomsyrar hela livet. Kloster träder man in i genom löften och lever i daglig omvändelse.

Kloster i Sverige

Under 1930-talet diskuterades ordensliv av exempelvis biskop Gustaf Aulén och sedermera ärkebiskopen Yngve Brilioth. Även då handlade diskussionen mer om retreatcenter än regelrätta klosterordnar. Klosterkommuniteterna inom Svenska kyrkan inrättades formellt under 1950-talet och hade rötter i den högkyrkliga rörelse som fanns i Svenska kyrkan i början av 1900-talet. Man inspirerades bland annat av anglikanska klostergemenskaper. Idag finns ett antal kloster i Sverige, huvudsakligen med band till Romersk-katolska kyrkan eller Svenska kyrkan. Följande är aktiva kloster som har band till Svenska kyrkan:

- ◆ Alsike kloster, Helgeandssystrarna som samarbetar med Knivsta pastorat.
- ◆ Klaradals kloster, Helige Franciskus systraskap som samarbetar med Stora Lundby-Östad pastorat.
- ◆ Mariadöttrarna av den evangeliska Mariavägen, samarbetar med Uppsala stift.
- ◆ Östanbäcks kloster, Heliga korsets brödraskap, som samarbetar med Västerås stift.

Dessa kloster verkar inom Svenska kyrkan eller inom ramen för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. De har olika inriktningar i sin verksamhet och samverkar med närliggande församlingar och stift i Svenska kyrkan. Just hur samverkan ser ut är olika.

Två kloster har nyligen upphört med sin verksamhet. Uppståndne Frälsarens systraskap i Överselö har inte kvar någon syster och verksamheten där som drivs av stiftelsen Överselö klostergård erbjuder nu retreatverksamhet i klostrets anda. Linköpings kloster, som etablerades 2014 och haft utmaningar både kring organisationsform och att endast en syster fanns i klostret, har nu stängt.

Klosterverksamhet har även bedrivits av medarbetare inom den andliga vården i Kriminalvården vid anstalterna i Kumla och Skänninge. Vid Kumlaanstalten startade klosterverksamheten 2001 och vid Skänningeanstalten startade verksamheten 2008. Genom klosterverksamheten erbjöds livstidsdömda och långtidsdömda att delta i retreatar. I slutet av 2018 meddelade Kriminalvården att klosterverksamheten vid Kumlaanstalten skulle läggas ned på grund av platsbrist. Ett år senare lades också verksamheten i Skänninge ner av samma anledning.

År 2020 uttalade sig biskopsmötet om kloster och kommuniter där de bland annat bejakar att dessa är en del av den världsvida kyrkans liv, både i historien och i nutiden. De uttalade också att kloster och kommuniter har en plats i Svenska kyrkan när de står i Svenska kyrkans tradition och lever i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. I uttalandet uppmuntrar biskoparna till öppenhet för kommuniter, kloster och andra former av bönegemenskap.

Kyrkomötet har tidigare haft uppe frågor om klosterverksamhet. År 2011 behandlade ekumenikutskottet motion 2011:23 Om kloster i den evangelisk-lutherska kyrkan (Eu 2011:3). Motionären föreslog att kyrkostyrelsen, inom Lutherska världsförbundet, skulle ta upp frågan om att införa kloster i lutherska kyrkor. Utskottet menade att kloster växer fram underifrån och att kloster och kommuniteter idag finns inom eller står Svenska kyrkan nära och att detta även gällde andra kyrkor inom Lutherska världsförbundet. Utskottet uppmärksammade också att det saknades en särskild ordning för klostrens relation till stiftet och till stiftets biskop. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen. Under överläggningen i plenum lades även fram ett förslag om att uppdraga till kyrkostyrelsen att uppmärksamma och utreda Svenska kyrkans relation till sina klosterordnar samt att stödja och uppmuntra denna del av kyrkans liv. Kyrkomötet beslöt att avslå bägge förslagen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:81.

Utskottet noterar att motionen lyfts under det år då vi uppmärksammar att det är 800 år sedan franciskanerordens grundares, den helige Franciscus, död. Utskottet värdesätter att det idag finns flera kloster inom Svenska kyrkan där de som söker klostergemenskap har möjlighet att hitta den.

Utskottet vill lyfta fram att det finns flera väl fungerande samarbeten mellan klostren och närliggande församlingar och pastorat, där man berikar varandras gudstjänstliv och annat kyrkoliv. Utskottets mening är att motionären lyfter frågor som bör hanteras av stift och lokal nivå och föreslår därför att motionen ska avslås.

Uppsala den 1 oktober 2026

På kyrkolivsutskottets vägnar

Birgitta Axelsson Edström, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Birgitta Axelsson Edström, ordförande, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson, Jan-Olof Rosenberg, Marika Danielsson, Sofia Rosenquist, Johan Linnman, Nina Wahlin, Erica Gidlöf, Göran Forsén, Lukas Romson, Linda Sjöo, Jonas Larsson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ulla Staaf, Judith Hartwig, Linda Johansson, Mats Tängemark, Linnea Tibell, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Fredrik Nilsson-Andersson, Elisabeth Rydström, Kristina Srbu Kjellgren, Monica Johansson, Lotta Eliasson, Arnold Boström och Elisabet Dahlberg.

Biskoparna Åsa Nyström och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2026:9

Sexuella övergrepp

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2026:87 som föreslår att kyrkostyrelsen ska ta fram en certifiering för en kyrka fri från sexuella övergrepp och verka för att alla Svenska kyrkans arbetsplatser certifieras.

Utskottet delar motionens intention att kyrkan ska vara en trygg plats och ser mycket allvarligt på förekomsten av sexuella övergrepp. Arbetet för att motverka övergrepp i kyrkan måste vara kontinuerligt, med stiftens kontaktpersoner för arbetet mot sexuella övergrepp och det nya materialet *Motverka sexuella övergrepp i kyrkan. En vägledning* som bärande delar. Fokus bör nu ligga på att sprida och implementera vägledningen. En certifiering riskerar att ta fokus från detta arbete, skapa en falsk känsla av trygghet och ge intryck av att arbetet mot sexuella övergrepp kan göras vid ett tillfälle och sedan betraktas som avslutat. Utskottet anser att en certifiering inte är rätt väg att gå och föreslår att motionen avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2026:87, punkt 1,
2. avslå motion 2026:87, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2026:87 av Patrik Nordgren, Sexuella övergrepp

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram en certifiering för en kyrka fri från sexuella övergrepp,
2. sträva efter att samtliga arbetsplatser i Svenska kyrkan ska få den certifieringen.

Bakgrund

Inledning

Stiftelsen Allmänna Barnhuset är en statlig stiftelse med uppdrag att utveckla och stödja metod- och kunskapsutveckling för att stärka barn och ungdomar i socialt utsatta situationer. I rapporten *Väld mot barn 2022 – en nationell kartläggning* (2023) visar stiftelsen att 28,6 procent av barn har blivit utsatta för sexuella övergrepp, men mörkertalet är stort. Brottsförebyggande rådet (BRÅ) beräknar att färre än 10 procent

av fall av sexuellt våld och övergrepp mot barn polisanmäls. Av de fall som polisanmäls är det cirka 2 procent som leder till en fällande dom, enligt BRÅ:s nationella trygghetsundersökning (NTU) 2021–2025.

Förövare finns där barn finns. I rapporten *Unga, sex och internet efter #metoo* (2021) visar Stiftelsen Allmänna Barnhuset att barnen oftast känner sin förövare. Det är vuxna i deras närhet eller jämnåriga. En stor majoritet av förövarna är män eller pojkar. I de fall där flickor blivit utsatta är ungefär 98 procent av förövarna män/pojkar. I de fall där pojkar blivit utsatta är 62 procent av förövarna kvinnor/flickor och 38 procent män/pojkar.

Barn och unga med funktionsnedsättning är extra sårbara för sexuellt våld, särskilt barn med intellektuell funktionsnedsättning, enligt rapporten *Unga, utsatta, osynliga* (2025), Stiftelsen Allmänna Barnhuset. Även hbtq-ungdomar är särskilt utsatta. Exempelvis har 44 procent av unga som varken identifierar sig som pojke eller flicka blivit utsatta för kontaktförsök innan 15 års ålder av någon vuxen, så kallad grooming – att jämföra med 38 procent av flickorna och 11 procent av pojkarna.

Barn och unga som varit utsatta för sexuellt våld mår mycket sämre jämfört med barn som inte utsatts. Bland dessa barn är det inte ovanligt med PTSD, depression, ångest, sömnsvårigheter, självskadebeteenden och suicidförsök. En studie från Karolinska institutet (2020) visar att flickor som utsatts för sexuella övergrepp har 26 gånger högre risk för suicidförsök jämfört med flickor i samma ålder som inte utsatts för ett övergrepp.

Svenska kyrkans arbete för att motverka sexuella övergrepp

År 1996 beslutade ombudsmötet att stärka Svenska kyrkans arbete mot sexuella övergrepp i kyrkliga sammanhang (OF 1996:506, Skr 1996:505). *Riktlinjer för handhavandet inom Svenska kyrkan av situationer där människor såväl barn som vuxna blivit utsatta för sexuella övergrepp av kyrklig personal*, antogs av Svenska kyrkans centralstyrelse 1998.

Informationsbroschyren *Att bryta tystnaden om sexuella övergrepp* gavs ut. Broschyren fick år 2002 titeln *Din kropp är din*. Ytterligare en publikation, *Mitt ibland oss, förebygga och hantera sexuella övergrepp mot barn* (2004) bidrog till arbetet. Riktlinjerna reviderades 2011 och fick namnet *Vad gör vi nu? Bemötande och förebyggande av sexuella övergrepp*.

År 2017 skrevs uppropet #vardeljus under av cirka 1 300 anställda kvinnor i Svenska kyrkan. Närmare 400 berättelser om sexuella övergrepp och kränkningar inom Svenska kyrkan delades som en del av den globala rörelsen #metoo. Många av dessa kvinnor hade blivit utsatta i unga år.

År 2018 anordnade Svenska kyrkans nationella nivå konferensen När gränser överskrids. I samband med detta gjordes också en utvärdering av tjugo års arbete sedan de först riktlinjerna antogs (Kjörling Mikael, *Utvärdering av arbetet rörande bemötande och förebyggande av sexuella övergrepp 1998–2018* (2018).) Konferensen presenterade också rekommendationer för arbetet med dessa frågor.

En av slutsatserna var att fler chefer och kyrkoherdar behöver mer kunskap kring makt, genusmönster och hur sexuella övergrepp kan förebyggas. Även kunskap om pojkars och mäns utsatthet samt kunskap om sexuella övergrepp och grooming i digitala miljöer efterfrågades.

Sedan 1998 finns två kontaktpersoner i varje stift till stöd för den som utsatts för sexuella övergrepp i Svenska kyrkan. Biskopen utser en man och en kvinna per stift, vars uppgift är att stödja personer som utsatts och att tillsammans med stiftet arbeta

förebyggande och främjande. Kontaktpersonerna ingår i ett nationellt nätverk för kontinuerlig fortbildning och kollegialt stöd. Det nationella arbetet koordineras av kyrkokansliet i Uppsala.

KI 2026:9

Svenska kyrkans nationella vägledning mot sexuella övergrepp

År 2025 publicerades *Motverka sexuella övergrepp i kyrkan. En vägledning*. Dokumentet är Svenska kyrkans nationella vägledning i arbetet mot sexuella övergrepp i kyrkan och kyrkans verksamheter. Vägledningen ersätter tidigare riktlinjer och är en följd av ovan nämnda utvärderingar, analyser av berättelserna i #vardeljus, ytterligare en genomlysning av arbetet som genomfördes av Ramboll på beställning av Svenska kyrkans forsknings- och analysenhet samt rapporten *Uppföljning av #metoo och #vardeljus* (2020) som beskrivs nedan.

Vägledningen vänder sig såväl till anställda, förtroendevalda och ideella i Svenska kyrkan som till den som har blivit utsatt för någon form av sexuellt övergrepp i Svenska kyrkans sammanhang. Den ger stöd i att förebygga sexuella övergrepp och hantera situationer där sexuella övergrepp har begåtts. I vägledningen lyfts särskilda avsnitt som behandlar övergrepp mot barn och unga, samt övergrepp mellan unga. Här lyfts ämnen som digitala miljöer, särskilda riskgrupper och risksituationer samt relationer mellan ledare och ungdomar.

I vägledningen finns även ett avsnitt som vänder sig till den som har begått sexuella övergrepp eller anklagas för det. Avsnittet kan också användas som stöd för den som möter förövare i självvård eller som chef. Där hänvisas också till den nationella hjälplinjen PrevenTell, som är en del av Anova vid Karolinska Universitetssjukhuset. Hjälplinjen finns för den som upplever sig ha tappat kontrollen över sin sexualitet eller är rädd att göra sig själv eller andra illa.

Församlingar kan gratis beställa informationskort, affischer och klistermärken från Svenska kyrkans webbshop, som hänvisar den som behöver stöd och råd till stiftens kontaktpersoner och till vägledningen.

Registerutdrag krävs för alla som arbetare med barn och unga

I *Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete* (2020) står att enligt lagen (2013:852) om registerkontroll ska alla som är 18 år eller äldre och ska ha direkt och regelbunden kontakt med barn inom konfirmandverksamheten alltid visa upp registerutdrag innan uppdraget påbörjas. Personer som är mellan 15 och 17 år och har motsvarande uppdrag ska ombes att visa upp registerutdrag. Församlingen ska ha rutiner som säkerställer att alla som omfattas av kravet informeras om att registerutdrag ska uppvisas samt om syftet med registerkontrollen.

Utbildningen Trygga möten

Sedan 2017 finns ett avtal mellan scouterna och Svenska kyrkan (och indirekt Svenska Kyrkans Unga) som möjliggör att Svenska kyrkans anställda, ideella och förtroendevalda får tillgång till webbutbildningen *Trygga möten* utan kostnad. Utbildningen ger ledare kunskaper om hur man förebygger övergrepp och kränkningar, hur man agerar om man tror att någon far illa och hur man agerar när något inträffar.

Samtal inom Svenska kyrkans unga om sexuella övergrepp

Inom Svenska kyrkans Unga är frågan hur barn och unga kan skyddas mot sexuella övergrepp aktuell. Svenska Kyrkans Ungas riksårsmöte 2026 beslutade att se över vad som kan göras för att komplettera utbildningen *Trygga möten*, för att stärka utbildningen av förtroendevalda och andra ledare. Bakgrunden till beslutet var att inom Svenska kyrkans unga ses *Trygga möten* som en bra utbildning, men inte alltid relevant för Svenska kyrkans sammanhang.

Vidare beslutade riksårsmötet 2026 att initiera samtal med Svenska kyrkan kring möjligheten att tillsammans med Svenska Kyrkans Unga göra en kunskapsinsamling om sexuella övergrepp och trakasserier.

Ekumeniska exempel

Ett exempel på en kyrka som har ett systematiskt arbete för att motverka sexuella övergrepp är Church of England, i arbetet de kallar Safeguarding. Safeguardingarbetet är en integrerad del av kyrkan och bygger på principerna förebyggande arbete, tydliga standarder och ansvar, stöd till utsatta personer samt kontinuerlig granskning och förbättring där överlevares erfarenheter ges en central roll. Arbetet leds av ett National Safeguarding Team och kyrkan har obligatoriska utbildningar för anställda, förtroendevalda och volontärer. Utbildningarna ska förnyas regelbundet.

Ett annat exempel är Frälsningsarmén, som i barn- och ungdomsverksamheten arbetar utifrån en etisk vägledning och utbildning som kallas I trygga händer. Utbildningen erbjuds anställda och ideella ledare och fokuserar på sexuella, fysiska, psykiska och andliga övergrepp.

Sveriges kristna råd tog 2018 fram nya riktlinjer för sexuella övergrepp. Riktlinjerna är ett sätt att lyfta frågan och att visa på möjliga sätt att undvika att sexuella övergrepp sker samt råd och tips om hur man ska agera när övergrepp har skett.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om att aktivt verka mot sexuellt utnyttjande har behandlats av flera kyrkomöten. I kyrkolivsutskottets betänkande KI 2007:13 med anledning av motion 2007:69 beskrivs Svenska kyrkans stöd till dem som blivit utsatta för sexuellt utnyttjande och övergrepp. Utskottet konstaterade att det redan pågår ett kontinuerligt arbete, liksom utbildningsinsatser som förväntades bidra till ökad kompetens för att identifiera sexuella övergrepp och ge utsatta rätt stöd. Utskottet föreslog därför att motionen skulle avslås och kyrkomötet beslutade enligt utskottets förslag. En motion år 2009 avslogs med ett liknande övervägande där utskottet i betänkande KI 2009:11 konstaterade att det redan pågick ett kontinuerligt arbete för att motverka sexuellt utnyttjande.

Kyrkomötet 2018 beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av motion 2018:88 uppdraga till kyrkostyrelsen att se över vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas nationellt för att förebygga sexuella övergrepp och trakasserier samt att med särskilt fokus på ålders- och könsmaktsordning synliggöra och vidareutveckla det goda arbete som redan pågår. Kyrkolivsutskottet konstaterade i betänkande KI 2018:6 att arbetet kan vidgas till ett större sammanhang som också rymmer organisationskultur och beteendemönster. Det är viktigt att unga både omfattas av det förebyggande arbetet och att de ges möjlighet att bli en del av det.

År 2020 presenterades rapporten *Uppföljning av #metoo och #vardeljus* som ett resultat av uppdraget från kyrkomötet 2018. Rapporten innehåller en genomgång av

Svenska kyrkans arbete och organisation mot sexuella övergrepp, både historiskt och med särskilt fokus på åren 2018–2020. Rapporten innehåller omvärldsanalys, barnkonsekvensanalys och förslag på åtgärder som Svenska kyrkan bör vidta nationellt för att stärka det existerande arbetet mot sexuella övergrepp och trakasserier samt vidareutveckla det. Förslagen ligger till grund för den nya vägledningen som beskrivs ovan, men även för ett kontinuerligt utvecklingsarbete och lärande på den nationella nivån tillsammans med stiftens kontaktpersoner vid sexuella övergrepp.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:87.

Utskottet delar motionens intention att Svenska kyrkan ska vara en trygg plats där sexuella övergrepp inte förekommer och ser med stort allvar på att sådana övergrepp sker. Arbetet med att förebygga sexuella övergrepp och säkerställa ett professionellt agerande när övergrepp inträffar behöver därför ständigt hållas levande.

Utskottet vill framhålla att bärande i detta arbete bör vara strukturen med stiftens kontaktpersoner för arbetet mot sexuella övergrepp samt Svenska kyrkans nya material *Motverka sexuella övergrepp i kyrkan. En vägledning*, från år 2025. Vägledningen ger stöd för ett förebyggande och långsiktigt arbete, liksom ett arbete med att hantera sexuella övergrepp i de fall de sker. Utskottet anser att fokus nu bör ligga på att sprida, implementera och arbeta kontinuerligt med vägledningen i Svenska kyrkans verksamheter. En certifiering riskerar att ta fokus från detta arbete.

Utskottet ser också risken att en certifiering skulle kunna skapa en falsk känsla av trygghet eller utlova garantier som inte kan ges. Vidare kan det ge intryck av att arbetet mot sexuella övergrepp kan bockas av och betraktas som färdigt. Detta arbete måste tvärtom vara ständigt pågående.

Utskottet anser därför att en certifiering inte är rätt väg att gå och föreslår att motionen avslås.

Uppsala den 1 oktober 2026

På kyrkolivsutskottets vägnar

Birgitta Axelsson Edström, ordförande

Marit Norén, sekreterare

Beslutande: Birgitta Axelsson Edström, ordförande, Lena Sjöberg, Anna-Carin Gabelic, Carl Johan Karlsson, Marika Danielsson, Jan-Olof Rosenberg, Sofia Rosenquist, Johan Linnman, Nina Wahlin, Erica Gidlöf, Göran Forsén, Lukas Romson, Linda Sjö, Jonas Larsson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ulla Staaf, Judith Hartwig, Linda Johansson, Mats Tängemark, Linnea Tibell, Elisabeth Karlsson, Niclas Evén, Fredrik Nilsson-Andersson, Elisabeth Rydström, Kristina Srbu Kjellgren, Monica Johansson, Lotta Eliasson, Arnold Boström och Elisabet Dahlberg.

Biskoparna Åsa Nyström och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till avslag på motion 2026:87 till förmån för mitt bifallsyrkande till motionen.

Jonas Larsson